

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1930.

Andra kammaren.

Nr 12.

Torsdagen den 20 februari.

Kl. 3.30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionerna:

nr 89, angående godkännande av viss överenskommelse mellan kronan och staden Kristianstad; och

nr 90, angående tillbyggnads- och ändringsarbeten för skeppsgossekärens i Marstrand förläggning i Karlstens fästning;

till jordbruksutskottet propositionen nr 91, angående försäljning av den under lantförsvarets förvaltning stående egendomen Arendala i Hardeberga socken av Malmöhus län;

till bankoutskottet propositionerna:

nr 92, angående ersättning till vissa personer i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring;

nr 93, angående tilläggs pension åt läraren vid krigshögskolan, f. d. läroverksadjunkten C. O. Nordgren;

nr 94, angående tilläggs pension åt förre förmannen vid flottans varv i Karlskrona H. T. Danielson;

nr 95, angående pensionsförbättring åt mästaren vid marinens centrala beklädnadsverkstad H. Frisell; och

nr 96, angående pension åt två förutvarande båtsmän;

till statsutskottet propositionen, nr 97, angående dispositionen av förefintlig behållning å anslag till undervattensbåtmateriel;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 98, angående försäljningspriset för en fastighet inom Malmköpings köping; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 103, angående avskrivning av viss del av statslån till Varberg—Ätrans och Eksjö—Österbymo järnvägsaktiebolag; och

nr 104, angående förvärvande för telegrafverkets räkning av vissa tomter i Göteborg.

Vid härfpå skedd föredragning av propositionen nr 99, med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m., begärdes ordet av

Vid remiss av propositionen nr 99.

Herr **Mosesson**, som yttrade: Jag ber, herr talman, att få fästa uppmärksamheten på det egendomliga faktum, att Kungl. Maj:ts proposition nr 99 ut-

Andra kammarens protokoll 1930. Nr 12.

Vid remiss av
propositionen
nr 99.
(Forts.)

delas i kammaren först vid det tillfälle, då beslut skall fattas om remiss till vederbörande utskott. Det synes, som om det icke vore för mycket begärt med hänsyn till dem, som intressera sig för dithörande frågor, att exemplaren hade varit tryckta och bundna så tidigt, att kammarens ledamöter fått dem någon timme förut.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt överlämna ifrågavarande proposition jämte det i anledning av densamma inom kammaren avgivna yttrandet till konstitutionsutskottet.

Slutligen föredrogos övriga å bordet liggande propositioner; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet propositionen, nr 100, med förslag till lag om församlingsstyrelse m. m.;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 86, med förslag till lag om delning av fastighet vid ändring i rikets indelning med mera och därav påkallade lagförslag; samt

till statsutskottet propositionen, nr 88, angående förstärkning av tionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

§ 3.

Härefter föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 395 av herr *Sköld m. fl.*; och

nr 396 av herr *Heiding m. fl.*; samt

till bankoutskottet motionen nr 397 av herr *Olsson i Mora m. fl.*

§ 4.

Föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 26—28 och bevillningsutskottets betänkanden nr 6—8.

§ 5.

Ordet lämnades härpå till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta, att tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 99 med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m., nr 100 med förslag till lag om församlingsstyrelse m. m. samt nr 86 med förslag till lag om delning av fastighet vid ändring i rikets indelning med mera och därav påkallade lagförslag, måtte utsträckas till det plenum, som inträffar näst efter tjugu dagar från den dag då propositionerna avlämnats.

Denna hemställan bifölls.

§ 6.

Avgåvos två motioner, nämligen av:

herr *Anderson* i Linköping, nr 398, angående minskning av antalet ledamöter i riksdagens kamrar m. m.; och

herr *Edberg*, nr 399, angående sådana ändringar i grundlagarna, att den samhällsomstörtande propogandan må kunna stävjas eller åtminstone försvåras.

Dessa motioner bordlades.

§ 7.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 och 4 §§ lagen den 6 mars 1899 om handräckning åt utländsk domstol;

nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ; och

nr 46, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1911 om vissa aktiebolag, som driva lånerörelse.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets memorial, nr 29, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om väckt förslag om beredande av medel till ett nytt postångfartyg för trafik mellan fastlandet och Öland.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ljung</i>	under 3 dagar fr. o. m. den 22 febr. och
» <i>Ljunggren</i>	» 2 » » 24 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.47 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 22 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande februari.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner, nämligen:

av herr statsrådet *Dahl* propositionen, nr 105, angående efterskänkande i vissa fall av kronans rätt till danaarv; samt

av herr statsrådet *Borell* propositionerna:

nr 112, angående understöd av regelbunden luftfart m. m.;

nr 113, angående godkännande av avtal mellan kronan och Jönköpings stad om byte av viss mark i nämnda stad;

nr 107, angående anslag till fögderiförvaltningarna m. m.;

nr 109, angående bidrag och lån för ändrad organisation vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall; och

nr 110, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Enligt därom den 18 innevarande februari fattat beslut företogs nu val av ej mindre tjugufyra valmän för utseende av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels och suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor, än även sex suppleanter för dessa valmän; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

- herr *Borggren*,
» *Brännberg*,
» *Bäcklund*,
» *Edberg*,
» *Eriksson* i Stockholm,
» *Eurén*,
» *Fast*,
» *Hammarlund*,
» *Hamrin*,
» *Hollertz*,
» *Holmgren*,
» *Höglund* i Göteborg,
» *Jansson* i Edsbäcken,
» *Johansson* i Uppmälby,

herr *Lithander*,
 » *Ljung*,
 » *Lovén*,
 » *Magnusson* i Tumhult,
 » *Paulsen*,
 » *Ryberg*,
 » *Wigforss*,
 » *Wikström*,
 » *Winkler* och
 » *Wirsell*,

var och en med 133 röster, samt

suppleanter:

herr *Norsell*,
 » *Johansson* i Edsbyn,
 » *Hultman*,
 » *Nilsson* i Örebro,
 » *Hansson* i Trollhättan och
 » *Lundström*,

var och en med 42 röster.

Ordningen mellan suppleanterna bestämdes, sådan den finnes här ovan angiven, genom lottning.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående paragraf omförmälda valen.

§ 5.

Föredrogos var för sig och hänvisades till konstitutionsutskottet de på kammarrens bord liggande motionerna nr 398 av herr *Anderson* i Linköping och nr 399 av herr *Edberg*.

§ 6.

Statsutskottets härfpå föredragna memorial nr 29 bordlades åter.

§ 7.

Föredrogos vart för sig statsutskottets utlåtanden:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedläggande av statsbanedelen Dagarn—Hultebo m. m.; och

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för kanallotsarna vid Trollhätte kanal från skyldighet att återbära andel i vissa för mycket uppburna lotspenningar.

Kammaren biföll vad utskottet i nämnda utlåtanden hemställt.

§ 8.

Vid nu skedd föredragning av statsutskottets utlåtande, nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatta åtgärder för främjande av sparsamhet bland skolungdomen, yttrade:

Herr *Persson* i Fritorp: Herr talman, mina herrar! Jag har icke annat yrkande att göra än om bifall till det utlåtande, som nu är föredraget. Anled-

*Ang.
främjande av
sparsamhet
bland skol-
ungdomen.*

Ang.
främjande av
sparsamhet
bland skol-
ungdomen.
(Forts.)

ningen till att jag begärt ordet är att jag anser skäl föreligga att påtala en viss åtgärd av postsparbanken, som enligt min mening icke står i överensstämmelse med innehållet i generalpoststyrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t, vilken utgör en grundval för denna proposition. Det som jag här syftar på återfinnes, herr talman, på sid. 9 i det nu föredragna utlåtandet. Jag kan icke, herr talman, underlåta att läsa upp dessa rader, det tar icke så lång tid, och kammaren har i dag synnerligen gott om tid. Det står: »I detta sammanhang har generalpoststyrelsen slutligen understrukit, att styrelsen vid sitt bedömande av föreliggande behov i ingen mån avsett någon utökning av postsparbankens verksamhet till områden, där skolparverksamhet bedrivs av enskilda sparbanker. Postsparbanken har, yttrar styrelsen, vid senaste likasom vid nästföregående utdelning av postsparbanksböcker varit angelägen tillse, att denna icke skedde till skolor, där efter vad banken hade sig bekant enskild sparbank bedrove motsvarande verksamhet. I ganska många fall hade det inträffat, att skolrådsordförande anmält vissa skolor för utdelning men att enskild sparbank därefter öppnat verksamhet i sagda skolor, innan postsparbanken hunnit vidtaga åtgärd.» Jag kan sluta här.

Hade vad som här uttalas efterföljts, kunde striden mellan postsparbanken och de enskilda sparbankerna på detta område rörande skolungdomens sparsamhet anses avblåst, men i åtminstone ett fall har denna princip icke tillämpats, enligt vad jag fått kännedom om genom ett till mig i dag ankommet brev från en kamrer i en stor sockensparbank i det län, där jag är bosatt. Han skriver: »Sparbanken har sedan 1928 utdelat till nyinskrivna skolbarn i småskolans första klass inom hela socknen sparbanksböcker med insatt grundplåt av 5 kronor i varje. Det sålunda utdelade beloppet har under tvenne år uppgått till 830 kronor. För uppsamling av sparmedlen i skolorna har sparbanken placerat sparbössor i varje klass, och tycks intresset för saken bland såväl lärare som barn vara ganska stort. Vid jultiden förra året kom den stora överraskningen, nämligen att postsparbanken även utdelat sparbanksböcker till samtliga under året inskrivna skolbarn inom socknen med ett insatt kapital av 2 kronor i varje.» Härefter nämner han, att den, som utdelade böckerna för postsparbankens räkning, vid överlämnandet av böckerna uppmanade barnen på det kraftigaste att göra insättningar i desamma.

Det är gott och väl att uppmana barnen att spara, men jag tycker, att det hos dessa barn skall framkalla villervalla i uppfattningen om vilken bank som är den bästa. Jag anser, att sådant *icke* bör få förekomma. Det är möjligt, herr talman, att flera dylika fall ha förekommit, andra än det jag nu relaterat, men därom saknar jag kännedom. Då jag finner det önskvärt, att något dylikt icke upprepas, har jag velat använda detta tillfälle för att rikta en vädjan till vederbörande verkchef att tillse det underordnade befattningshavare följa de direktiv, som generalpoststyrelsen uttalat i det av mig nyss citerade yttrandet.

Jag har, herr talman, icke annat yrkande än om bifall till utskottets hemställan.

Häruti instämde herrar *Magnusson* i Tumhult, *Anderson* i Linköping, *Järte* och *Leffler*.

Herr *Anderson* i Råstock: Herr talman! Jag har begärt ordet bara för att konstatera, att det material, som den föregående ärade talaren byggde på, var väl knapphändigt för att göras till föremål för den utläggning han gjorde. Jag är övertygad om att generalpoststyrelsen också försöker följa de direktiv, som givits, och det som här inträffat kan icke tolkas på sätt herr *Persson* i Fritorp tillåtit sig göra.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr **Persson** i Fritorp: Jag vill bara säga herr Anderson i Råstock, när han anser, att det material, som jag haft till mitt förfogande, är för ringa, att jag visserligen icke vet, huruvida flera fall än det av mig omnämnda förekommit, men att det har förekommit *ett* fall, och det anser jag vara ett fall för *mycket*.

*Ang.
främjande av
sparsamhet
bland skol-
ungdomen.
(Forts.)*

Vidare anfördes ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 9.

Till avgörande företogs härefter bevillningsutskottets betänkande, nr 6, i anledning av väckta motioner angående ändrade grunder för beskattningen av automobiltrafiken.

*Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.*

Till bevillningsutskottets behandling hade hänvisats följande tre inom andra kammaren väckta motioner, avseende ändrade bestämmelser i fråga om beskattningen av automobiltrafiken, nämligen

motionen nr 25 av herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till nästkommande års riksdag om sådana ändrade grunder för beskattningen av motortrafiken, att fordonsskatten kraftigt reducerades och skatterna å förbrukningsartiklarna gummiringar och motorbränsle höjdes i motsvarande grad:

motionen nr 53 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, i vilken föreslagits, att riksdagen måtte besluta följande ändring av Kungl. Maj:ts förordning den 3 juni 1927 (nr 188) om ändrad lydelse av 5 § i förordningen om automobilskatt:

5 §.

Skatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

- a) — — — lika — — —
- b) — — — lika — — —
- c) för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med fem kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med fyrahundra kilogram, dock minst med fyrtio kronor; samt
- d) — — — lika — — —; och

motionen nr 54 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta följande ändring av Kungl. Maj:ts förordning den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit:

1 §.

För bensin, som till riket införes eller här tillverkas, ävensom för motorsprit, skall i den ordning nedan stadgas erläggas särskild skatt av 8 öre för liter.

I denna — — — såsom motorsprit.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1930, dock att skatten å motorsprit skall under tiden från och med den 1 juli 1930 till den 1 juli 1933 utgå med 2 öre för liter och från och med den 1 juli 1933 till den 1 juli 1934 med 5 öre för liter.

Genom förordningen — — — av tull.

Den, som — — — förmäles.

Utskottet hemställde, att förevarande motioner icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

Reservationer hade likväl avgivits:
av herr *Bergman*, *Leander* och *Hamrin*, vilka ansett, att utskottets yttran-
de bort hava annan i reservationen angiven lydelse; samt
av herr *Heiding*.

Sedan utskottets hemställan föredragits, anförde:

Herr **Andersson** i Rasjön: Herr talman! Bevillningsutskottet har i det nu föredragna betänkandet avstyrkt de väckta motionerna om att en större del av automobilskatten skall uttagas på förbrukningsartiklar och en mindre del i form av fordonsskatt. Att döma av utlåtandet skulle bevillningsutskottet i sak vara så gott som enhälligt. Den reservation, som föreligger av herr Bergman m. fl., hänför sig, som kammarens ledamöter torde finna, endast till vissa delar av motiveringen, och vid sådant förhållande kan det synas ganska utsiktslöst att här upptaga en debatt och uppträda till försvar för det i motionerna framförda yrkandet. Då jag det oaktat gör detta, så är det därför att motionärerna ha vetskap om att denna fråga bland bilägarna ute i landet omfattas med det allra största intresse. Och dristigheten från min sida ökas, därigenom att jag tyckt mig finna, att utskottets motivering icke innehåller några bärande skäl för dess avslagsständpunkt.

Utskottet refererar först ett yttrande från ett tidigare tillfälle, då denna fråga behandlades i riksdagen, av vilket uttalande framgår, att man redan från början varit inställd på att automobilbeskattningen borde läggas på det sättet, att skatten skulle drabba i proportion till vägförslitningen, men att man sedermera kommit att beakta, att automobilägaren såsom sådan har ett visst intresse av att det finnes goda och för automobiltrafiken lämpliga vägar. På detta sätt har man ansett sig kunna rent moraliskt försvara den relativt höga fordonsskatten. Därtill vill jag anføra att, såvitt jag kan se, det här icke är fråga om två skilda saker utan om samma sak. Det är självklart, att automobilägarens intresse av att det finnes goda vägar står i direkt proportion till den omfattning, i vilken han använder automobilen. Automobilägarna ha samma intresse av att vägunderhållet är gott som av att det finnes goda vägar, och dessa båda intressen stå i direkt proportion till den omfattning, i vilken automobilen användes.

Vidare kommer utskottet i år med något nytt. Man har gjort en kalkyl och sökt utröna, i vilken proportion skatten å gummiringar och bensin står till fordonsskatten, och därvid har man funnit, att av automobilskatternas totalsumma 63 procent härröra från skatten på förbrukningsartiklar och 37 procent från den fasta fordonsskatten. Därav drar utskottet den slutsatsen, att skattebördan i stort sett är väl avvägd å de särskilda beskattningsföremålen.

Jag vill häremot invända, att utskottet därvid kommit in på en sida av saken, som icke berörts i motionen av det enkla skälet, att vi icke sett frågan i allmänhet utan individuellt, och utgångspunkten för vår syn på saken har varit de orättvisor, som med nuvarande ordning drabba automobilägarna i de enskilda fallen. Utskottet svarar på något annat, än motionen innehåller, och använder en bevisföring, som icke svarar mot motionen, då utskottet med hänvisning till dessa siffror säger, att avvägningen är i det stora hela rättvis.

Det rätta vore utan tvivel, att hela skatten kunnat uttagas i förhållande till vägslitningen, enkannerligen den tillryggalagda väglängden.

Utskottsmajoriteten har visserligen resonerat om den olikhet i intresse, som föreligger mellan de bilägare, vilka använda sina automobiler i jämförelsevis stor utsträckning, och de bilägare, vilka använda sina automobiler i mindre utsträckning, men utskottet har underlåtit att draga slutsatsen av resonemangelt. Man kan ej läsa ut ur utlåtandet, om utskottet finner förhållandet mellan de

olika intressena riktigt avvägt eller icke. I det hänseendet måste konstateras, att det föreligger en brist i motiveringen. Här ligger tyngdpunkten i motionerna och här borde ett svar från utskottet ha lämnats. För min del vill jag säga, att den nuvarande avvägningen ej är riktig, därför att den hårt drabbar de fordonsägare, som använda sina fordon i liten omfattning, under det att de, som driva trafik i större omfattning, komma alltför billigt undan.

Jag skall tillåta mig taga ett par exempel, som visa, hur automobilskatten verkar, per tillryggalagd mil räknat, vid större och vid mindre användning. Om vi taga två automobiler, som hava lika vikt och antal hästkrafter och draga en skatt av 90 kronor, av vilka den ena tillryggalägger 10 mil om dagen i genomsnitt under året, d. v. s. cirka 3,600 mil, under det att den andra tillryggalägger 10 mil i veckan, d. v. s. cirka 500 mil om året, får den förra betala per tillryggalagd mil, om jag förutsätter en bensinförbrukning av 1 liter per mil, vilket är en representativ kvantitet för mindre personbilar, 10 öre per mil, medan den andra får betala 30 öre, alltså tre gånger mer. Ingen skall kunna säga, att dessa exempel äro konstruerade, utan det är tvärtom ett mycket vanligt förhållande, att fordon användas i så skiftande utsträckning som i mina exempel.

Vi ha i vår motion tryckt på, att automobilskatten är en vägs katt, och att den därför skulle ha utformats som intresses katt. Men den har delvis utformats som en objekts katt, vilken lagts på blotta innehavet av fordonet, och det gör, att många ännu i dag betrakta skatten som en lyxskatt. Så länge vi kvarbliva vid det system vi ha, har man givit ett visst erkännande åt den uppfattningen, att automobilskatten är en lyxskatt. Så är emellertid ej förhållandet. I stora delar av vårt land är automobiltrafiken nu en synnerligen viktig och betydelsefull hävstång för samfärdseln. Och det är särskilt med tanke på förhållandena i de mera avlägsna orterna, där behovet av att hålla bil kan vara stort, som vår motion väckts.

För övrigt skulle man kunna säga, att det nuvarande skattesystemet verkar nationalekonomiskt oförmånligt, därigenom att den fasta skatten på fordonet tvingar bilägarna till förtidig utrangering av äldre men brukbara bilar under det att importen fortgår som förut. Skatten, som den nu är lagd, främjar icke god ekonomi och sparsamhet. Vore den mera lagd på förbrukningsartiklarna, finge bilägarna mera intresse att ej köra i onödan. Ju dyrare kostnaderna för gummiringar och bensin vore, dess mindre skulle man resa för nöjes skull och en gynnsam verkan i den riktningen skulle ernås, på samma gång skatten utmättes efter ett rättvist system.

Utskottsmajoriteten har sysselsatt sig rätt mycket med den förra året nyinförda försäkringsplikten, naturligt nog, då den nytillkomna försäkringsplikten i motionerna anföres som ett av de skäl, som tala för en revision av automobilbeskattningen just nu. Utskottsmajoriteten har emellertid tillmätt detta förhållande vida större betydelse, än motionärerna själva gjort, och det till den grad, att man i slutorden säger något om att Kungl. Maj:t äger befogenhet att fastställa maximibelopp för försäkringspremierna och härigenom kan reglerande inverka på premiesättningen. Därför skall Kungl. Maj:t ha sin uppmärksamhet riktad på spørsmålet. Men vilket spørsmål? Icke det, som beröres i vår motion, om en rättvis avvägning av skatten, utan spørsmålet om försäkringspremierna, vilkas tillkomst vi endast anfört som ett ytterligare skäl till de föregående för revision av skattegrunderna.

Till detta vill jag säga, att det inflytande Kungl. Maj:t har över försäkringspremierna aldrig kan komma att utnyttjas därhän, att en reglering kan åstadkommas i förhållande till fordonens användning. En sådan är omöjlig. Det konstaterades redan i föl vid behandlingen av försäkringslagen. Alltså

*Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)*

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

även om en sänkning av premierna kan åstadkommas, en sänkning, som ej kan belöpa sig till mer än ett par, tre kronor per år och fordon, kommer den ej att verka utjämnande i förhållande till de olika fordonens användande, därför att premierna måste sättas lika för fordon av samma slag oavsett användningens omfattning. Därför har utskottet, så vitt jag förstår, ej haft skäl att i detta sammanhang peka på Kungl. Maj:ts befogenhet i fråga om premiesättning inom försäkringsväsendet. Det vore emellertid intressant att från utskottets sida få höra, om jag tagit fel däri, och om utskottet menar, att Kungl. Maj:t skall ha uppmärksamheten riktad på i motionerna avhandlade spørsmål och eventuellt framlägga förslag i det ämnet. Det framgår emellertid icke av ordalydelsen, och jag föreställer mig också, att utskottet icke heller menat det.

Detta om utskottets motivering!

Kommer jag så till reservationen, så är den så till vida mera sympatisk emot grundtanken i motionerna, som man där icke tar direkt avstånd från tanken på en revision i åsyftad riktning. Men reservanterna anföra två skäl, varför man icke nu enligt deras förmenande bör företaga en revision. Det ena är, att det så sent som 1927 vidtogs den senaste ändringen i fråga om automobilskattens grunder. Till detta vill jag säga, att automobilskatten infördes 1922, att den första gången ändrades 1924 och andra gången 1927. Således har skattegrunderna icke tillämpats mer än högst tre år i sänder. Även om vi nu i år skulle besluta en skrivelse till Kungl. Maj:t, såsom vi i vår motion påyrka, lärer väl ingen förändring komma till stånd förrän år 1931 eller 1932. Alltså skulle i varje fall den tidsintervall, som förflutit mellan den sista ändringen och den nu ifrågasatta, bli dubbelt så lång som den, som förut förflutit mellan de båda föregående justeringarna av automobilskatten. Detta reservanternas skäl kan åtminstone icke jag tillmäta någon särskilt stor betydelse.

Vidare nämner man, att experiment pågå för utfinnande av ersättningsmedel för motorbränslet. Sådana experiment hava pågått allt sedan biltrafikens början här i världen. Särskilt i vårt land har man intresserat sig för ersättningsmedel, som kunna framställas av inhemsk råvara, men resultatet har icke blivit på långt när sådant, att det motsvarat förväntningarna. Även om experimenten tekniskt sett skulle leda till resultat, är jag för min del fulkomligt övertygad om att det skulle dröja tio år, innan det nya medlet kommer att tränga ut bensinen som driftmedel för motorfordon. Vårt lands bilägare äro nämligen i det hänseendet konservativa och synnerligen försiktiga när det gäller att använda ett nytt driftmedel. Det torde man ha en viss erfarenhet av, när det gällde att främja användningen av motorsprit. Jag tror således, att icke heller detta borde få vara ett avgörande skäl, varför man icke redan nu skulle kunna taga upp frågan om en revision av bilskatten till prövning. Rörande de ersättningsmedel, som framdeles kunna komma att utfinnas, får det väl bli den tidens bekymmer att justera bilskatten i mån av behov.

Av vad jag sagt torde framgå, att jag naturligtvis icke kan vara nöjd med det resultat, som utskottsmajoriteten kommit till, och icke heller till det resultat, som reservanterna i sitt uttalande kommit till. Jag skall i stället sluta med att yrka bifall till vår motion. Den går icke fullt så långt som de andra motionerna, som äro väckta i samma ärende, då jag och mina medmotionärer inskränka oss till att yrka på en skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och förslag i ämnet. Även om det vore önskvärt och behövt, att åtgärder så fort som möjligt vidtoges i önskad riktning, torde detta icke gå för sig, därför att frågan om motorsprits skattefrihet komplicerar spørsmålet. Jag har därför icke velat sträcka mig längre än till ett yrkande om utredning, och det yrkandet förefaller mig så moderat och försiktigt avfattat, att det borde kunna vinna riksdagens bifall. De omständigheter i övrigt, som kunna inverka på frågans behandling, följaktligen även frågan om ersättningsmedel,

kunde naturligtvis tagas upp i samband med utredningen och tillmätas den betydelse, som de förtjäna.

Innan jag slutar, vill jag citera ett uttalande, som bevillningsutskottet gjorde år 1924 och som visar, att man tidigare varit inne på den rätta tankegången i denna fråga. Det heter uti utlåtande nummer 41, som avgavs i anledning av en föreliggande Kungl. Maj:ts proposition, bl. a.: »Då skatten å själva fordonen åtminstone icke i hög grad tager hänsyn till den förslitning å vägnarna, automobilerna åstadkomma, verkar densamma ofta godtyckligt. Uttagas en mera avsevärd del av de behövliga skattebeloppen å denna väg, skulle de vagnar, som kördes i yrkesmässig trafik eller eljest användes i större utsträckning, försättas i ett i förhållande till andra automobiler gynnsamt läge. Såsom ett särskilt skäl att icke här i landet uttaga högre skatt å innehavet kan framhållas, att, till följd av med klimatförhållandena sammanhängande omständigheter, möjligheten att utnyttja fordonen är väsentligt olika inom skilda delar av landet. Härtill kommer att med gällande uppbördsförfarande skatten å fordonen som erlägges i sin helhet vid ett och samma tillfälle för de skattskyldiga kännes mera betungande än å ringarna eller bränslet utgående avgifter.»

Detta är, såvitt jag kan finna, fullkomligt riktiga synpunkter, och det är precis samma synpunkter, som vi anfört i vår motion.

Jag skall därför, herr talman, be att få yrka bifall till densamma, d. v. s. motionen nr 25 i andra kammaren.

Häruti instämde herrar *Jansson* i Edsbacken, *Olofsson* i Digernäs och *Selberg*.

Herr Lithander: Herr talman! Det är alldeles givet, att en beskattningsform, som träffar så många olika intressen som när det gäller den i en stark utveckling varande automobilismen, skall bli föremål för olika önsknings- och önskemål att skipa en större rättvisa, än som nu måhända är rådande. Det förstår jag mycket väl, och jag förstår också, att man kan vilja söka komma fram till en något större differentiering emellan för produktiva ändamål använda fordon och sådana, som användas för andra ändamål. Jag ber emellertid att få fästa den ärade motionärens uppmärksamhet på att endast så sent som förra året hade riksdagen och dess bevillningsutskott till behandling dessa frågor, och då ansåg man sig icke böra göra någon ändring i vad som då rådde. Och det torde väl i detta fall vara så, att den beskattningsform, som nu råder, är så pass ny, att man bör väl avvakta något litet, innan man gör ändring på den.

Jag förstår den ärade motionärens önskan, att man skulle kunna göra en överföring från det ena objektet till det andra. Men när han yrkar på att skatten å fordon skulle kraftigt reduceras och skatten å förbrukningsartiklar höjas i motsvarande grad, har utskottet tillåtit sig erinra om att under budgetåret 1928—1929 av den sammanlagda skatten, som då utgick, något över 25 miljoner kronor eller 63 % därav utgingo i enlighet med motionärens önskan å förbrukningsartiklarna, gummiringar och bensin, och de övriga 37 % träffade fordonen. Då hade man redan på förhand i icke så liten grad beviljat det, som motionären nu önskar. Att nu på grund av en enskild motion göra en ändring i detta mycket komplicerade skattesystem, tror jag icke vara önskvärt. Och jag ber att få försäkra kammaren, att när dessa frågor voro före i bevillningsutskottet, voro de föremål för en mycket noggrann undersökning och prövning, och man försökte komma fram till det, som ur olika synpunkter kunde anses vara det riktiga och rätta. Vad särskilt skatten på fordon beträffar, tror jag, om man vill jämföra med förhållandena på många andra håll — i England t. ex., där är skatten på fordon åtskilligt högre — att vi i denna ofullständiga och

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.

(Forts.)

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

syndfulla värld, som vi leva i, i det fallet kommit till något så när rimlig rättvisa, och vi få väl finna oss uti att åtminstone någon tid ha det såsom det är. I varje fall tror jag, att det knappast är möjligt att komma fram till något positivt resultat till ändring, med mindre än att det göres en så noggrann undersökning, att det knappast är möjligt för någon annan än Kungl. Maj:st att göra en sådan.

Den ärade talaren nämnde något om att det är ett komplex av problem, som rullat upp sig här, nämligen bl. a. frågan om ett nytt bränsle. Det finns saker, som komma att inverka, och vilka säkert skulle kullkasta våra önskemål, om vi nu utan vidare prövning gjorde en ändring. Jag tror, herr talman, att man tills vidare kan säga såsom det bekanta uttrycket: »Det är bra, som det är.»

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan. Det är för övrigt icke så förfärligt stor skillnad mellan reservationen och utskottets hemställan. I bägge två yrkas avslag men med något olika motivering.

Under detta yttrande hade herr förste vice talmannen övertagit ledningen av kammarens förhandlingar.

Herr Heiding: Herr talman! Bevillningsutskottet såväl som den föregående ärade talaren anser, att skattebördan i stort sett är väl avvägd på de särskilda beskattningsföremålen. Denna uppfattning delas emellertid icke ute i landet av bilägarna. De anse, att därvidlag föreligger den orättvisan, att den, som äger en bil, som han använder under en mindre tid av året, skall betala lika mycket som den, som dagligen kör med sin bil. Även för äldre bilar, som ett större antal bilägare köpt för ett billigt pris, får betalas lika mycket som för en lyxbil, och det är ju heller icke riktigt.

Skatten är avsedd att betala de merkostnader, som förorsakats genom motortrafiken, och därför borde den också utgå därefter. Det var även riksdagens avsikt, då skatten infördes, men den väg, som då ansågs vara den riktiga, har emellertid nu efter dessa års erfarenhet visat sig vara orättvis. Skatten kunde till en början anses såsom en lyxskatt. Ja, man hörde även många uttala, att den kunde betraktas som en nöjesskatt, då flera personer skaffade sig en bil allenast för sitt nöjes skull. Men så är icke nu fallet. Bilarna hava blivit ett nödvändigt fortskaffnings- och transportmedel, och därför kan man icke vidhålla en sådan uppfattning, som förut gjorde sig gällande.

Sedan den obligatoriska försäkringen vid 1929 års riksdag genomfördes, har det för många bilägare visat sig alltför betungande att erlægga både skatt och försäkringspremier, och därför har en stor del bilar blivit avförda ur automobilregistret samt en del av dessa nedskrotade. Det skulle vara mycket intressant om man haft tillgång till någon statistik, varav man kunde se, huru många bilar som blivit uttagna ur automobilregistret vid 1929 års slut, och huru många som blivit nedskrotade. Jag såg en uppgift därom i en tidning på nyåret, och det var en rätt avsevärd siffra. Ett flertal personer, som under senare åren köpt en begagnad bil, äro nu nödsakade att avyttra densamma på grund av den oberäknade utgift som tillkommit. Och då en dylik bil knappast kan försäljas bliver nedskrotningen en följd. En utgift på cirka 150 kronor, vartill skatt och försäkringspremie belöpa sig för en Fordbil, kan ju icke anses vara så mycket, men när det gäller en mindre jordbrukare, en trädgårdsodlare eller hantverkare m. fl., är denna utgift rätt så hög. Räknar man med endast en à två dagars körning i veckan, ja, mången gång ännu mindre, förstår ju var och en vad detta har för betydelse. Varför skall riksdagen försvara möjligheten för dessa bilägare att i fortsättningen behålla sina bilar, i all synnerhet som andra vägar finnas att tillgå, då det gäller att uttaga behövliga skatter?

Jag är fullt övertygad om att riksdagen förr eller senare kommer att inse, att skatt å bensin för närvarande är den enda riktiga och rättvisa mätaren, då det avses att taga ut en skatt, som är avsedd att ersätta de skador å vägarna, som uppkomma genom biltrafiken. Genom den förut omtalade nedskrotningen måste bensinåtgången minska, och därav blir följden en reducering av bensinskatten. Man har framhållit, att droskehaufförerna i städerna skulle hårt drabbas genom en förhöjd bensinskatt. Men de köra endast korta sträckor och därför blir bensinåtgången icke så stor. Landsvägsbilarna åter, som ha långa sträckor att tillryggalägga, ha följaktligen större bensinåtgång, och därför är det tydligt, att det vore en rättvisare väg att gå, om man lade hela skatten på bensinen. Ja, man kunde även behålla gummiskatten, det har jag intet emot, men det vore rättvisare att lägga hela skatten på bensinen. I den motion, som avgivits av herr Andersson i Dunker m. fl. har framställts ett yrkande på en omedelbar nedsättning. Jag förstår mycket väl, att det kan möta vissa svårigheter, och jag vill för den skull icke här yrka bifall till densamma utan skall i stället senare be att få framställa ett annat yrkande.

Innan jag gör det, skall jag emellertid be att få bemöta herr Lithander, som anser, att skattegrunderna äro så pass nya, att man nu icke borde göra någon ändring i desamma. De äro icke så nya. De ha gällt ända sedan 1922 och ha, såsom herr Andersson i Rasjön upplyste, blivit ändrade flera gånger. Om riksdagen nu går med på den utredning, som begärts i herr Anderssons motion kunde man tänka sig en omändring om ett par år. Herr Lithanders åsikt, då han sade, att det var att gå alldeles för fort fram, kan jag för min del icke gilla. Sedan framhöll herr Lithander, att man icke kunde göra en ändring på en enskild motionärs förslag. Ja, detta var icke heller meningen med herr Anderssons i Rasjön motion, utan den skulle i så fall ske efter en föregående utredning.

Bevillningsutskottet har åberopat den obligatoriska försäkringen, och att man bör vinna större erfarenhet av densamma, innan man vidtager någon åtgärd. Visserligen kan det vara bra, om försäkringsavgifterna kunna nedbringas — och det är ju troligt, att så kan bliva fallet — men huvudsaken är dock att få ned skatten så pass mycket, att en bilägare kan ha råd att behålla sin bil och icke behöver skrota ned densamma. Det blir en senare fråga, ifall det anses, att försäkringspremierna hållas för höga, och jag antar, att även Kungl. Maj:t kommer att följa denna sak med uppmärksamhet och se till, om det icke finns någon möjlighet att även nedbringa desamma.

Det hade varit mycket önskvärt, om riksdagen gått med på en utredning i denna fråga, så att man inom den närmaste tiden kunnat vänta sig något förslag. Man får icke dröja alltför länge, då jag tror, att det eljest kommer att visa sig, att inkomsterna av dessa skattemedel genom de äldre bilarnas allt för tidiga nedskrotning komma att minska.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till den motion, som är avlämnad av herr Andersson i Rasjön m. fl.

Herr Hamrin: Herr talman! Jag ber att i allra största korthet få deklarerat min anslutning till den uppfattning, som kommit till uttryck i de av herr Andersson i Rasjön och herr Andersson i Dunker väckta motionerna, angående behovet av en förändring i fråga om bilbeskattningen. Redan vid behandlingen av denna fråga år 1927 gav jag uttryck åt samma uppfattning, som jag alltjämt har och sedermera fått förstärkt. De grunder eller den form, som för närvarande gäller med avseende å bilbeskattningen i vårt land, är en av de mest otympliga och, jag vågar säga, en av de mest orättvisa, som något land har, detta särskilt om man tar hänsyn till vårt geografiska läge och våra klimatiska förhållanden och andra omständigheter, som inverka på bedömandet

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

av denna fråga. Det förhåller sig så, att i de flesta andra länder har man en helt annan beskattningsgrund, än vi ha här i landet. I vissa av dessa länder, där för övrigt bilindustrien och användandet av bilar är längre kommet och starkare utvecklade än i vårt land, har man också insett, att en beskattningsgrund, lagd på samma otympliga sätt som vår, icke är vare sig med billighet eller rättvisa överensstämmande. Man har också sökt att på ett effektivt sätt införa vad man i detta avseende kan beteckna såsom en lyxbeskattning. Jag ber i detta hänseende att få nämna, att i Belgien och Holland till exempel lägger man en extra beskattning på de verkliga lyxbilar, som en del folk anser sig ha råd att hålla. Jag gav också uttryck åt denna min uppfattning vid förra årets behandling i bevillningsutskottet av bensin- och motorspritbeskattningen. Jag framhöll då, att det blir nödvändigt att inom kort tid gå in för ändrade grunder för bilbeskattningen.

Anledningen till att jag icke desto mindre nu kommit till den slutsats, som jag gjort, d. v. s. avslag på de väckta motionerna, har jag och mina meningsfränder åtminstone i någon mån angivit i vår reservation. Det är ju i alla fall på det sättet, att den sista ändringen beträffande beskattningen vidtogs så sent som vid 1927 års riksdag, och förra året beslöt vi ju en obligatorisk försäkring, som i stort sett drabbar på samma sätt som den fasta beskattningen av bilarna. Huruvida en bilägare, särskilt den som har en mindre bil och använder den litet, får den fasta skatten i form av den ena eller andra avgiften, har i detta fall ingen betydelse, ty han känner ju beloppet lika hårt tryckande i det ena fallet som i det andra. Jag menar emellertid, att när man fattade det sista beslutet så sent som förra året, synes det vara väl hastigt att nu direkt uttala sig för ändrade grunder, innan man har sett, hur det för närvarande verkar.

I detta sammanhang vill jag tillägga, att det enligt min uppfattning icke betyder något, om några tusental eller låt oss säga ett par, tretusen bilar nedskrotas, ty vi ha nu använt bilar i vårt land så pass länge, att det är ganska naturligt, om vi kommit till den punkten, att en hel del bilar behöva utstrangeras. Reser man i Amerika t. ex., finner man utanför varje större stad åtminstone s. k. bilkyrkogårdar, där hela högar av gamla bilar och bildelar ligga lagrade. Att detta nu sker i samband med att nya fasta pålagor påläggas bilägarna i vårt land, finner jag också vara ganska naturligt.

Vad som emellertid för mig har varit det avgörande i detta fall är, som också omnämnes i reservationen, att man håller på med att utexperimentera ett annat ämne att användas som drivkraft i stället för bensin eller motorsprit. Jag ber att få erinra om att för några månader sedan förekom i tidningarna en redogörelse för de experiment, som i detta avseende hade ägt rum, och vilkas resultat då visade sig ganska lovande. Sedan dess har jag haft tillfälle att ha ett samtal med en känd och framstående motorman här i landet, som även ingående kände till industrien och erfarenheterna därifrån, och han förklarade, att vad som blivit offentligen meddelat i tidningarna icke innebure någon överdrift, utan att man tvärtom hade all anledning att förmoda, att man inom en nära ligande framtid skulle ha hunnit så långt, att man kan använda billigare olja för drivandet av våra bilar.

Min ärade vän på kopparbergsbänken sade, att det nog kommer att dröja, innan en dylik ny olja kan komma till större användning. Ja, herr Andersson i Rasjön, det är nog på det sättet med detta som med allting annat, att det är priset, som bestämmer takten i fråga om utvecklingen. Då man nu vet, att den billigare oljan kommer att kosta endast ungefär en tredjedel mot bensinen, så finns det nog all anledning, menar jag, att förmoda, att detta nya drivmedel kommer att slå igenom tidigare än vad som eljest skulle vara fallet.

Det må vara härmed hur som helst, så länge man håller på med detta problem, och när man redan kommit så långt, som verkligen är fallet, synes det mig

vara all anledning att peka jämväl på detta förhållande, innan riksdagen går att draga upp riktlinjerna för en ny beskattning. Det är ju klart, att de ändringar i bilbeskattningen, som vi två gånger sedan år 1922 ha beslutat, ha byggt på den gamla grunden och på de gamla erfarenheterna, men i den mån man övergår till ett annat drivmedel, är det lika uppenbart, att man måste lägga om hela bilbeskattningen. Nu går det ju till så, att det beviljas restitution för den bensin, som användes exempelvis av flygmaskiner och för kemiska ändamål, och i viss mån kompenseras ju också fisket för skatten å den bensin, som användes för motorbåtar. I den mån man övergår till en annan olja, är det givet, att det icke går att bibehålla beskattningen på det sätt, som den nu är lagd, ty det kan näppeligen tänkas ett restitutionsförfarande, som användes för hela det område, där man nu använder motorer, som drivas med billigare olja. Jag menar alltså, att man här står inför ett vägskül, där man måste dröja något, innan man slår in på den ena eller andra vägen.

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

Detta är, herr talman, i korthet, huru jag ser det föreliggande spörsmålet. Jag hoppas livligt, att det icke skall dröja länge, förrän man kan gå från tanke till handling med allt beaktande av de synpunkter och den uppfattning, som kommit till synes i de väckta motionerna.

Såsom frågan nu ligger, herr talman, har jag alltså intet annat yrkande än om bifall till den kläm, vartill bevillningsutskottet kommit.

Herr Björklund: Herr förste vice talman! Det är klart, att alla de närvarande och bevillningsutskottet i sin helhet gärna vilja vara med om att försöka skapa största möjliga rättvisa på det område, som vi nu diskutera. Emellertid få vi icke förglömma, att denna sak har varit uppe till prövning hos riksdagen gång på gång under de senaste åren, och så sent som i fjol hade vi ju ärendet uppe, i varje fall i viss omfattning. När nu bevillningsutskottet icke har kunnat tillmötesgå motionärerna, så beror det till huvudsaklig del därpå, att utskottet tycker, att tiden från det tillfälle, då ärendet senast behandlades, och fram till i dag är så pass kort. Jag tänker härvidlag närmast på utredningskravet. Vad den andra motionen beträffar, har ju den talare, som var närmast lierad med motionärerna, förklarat sig avstå från att yrka bifall till motionen, och således läser väl icke riksdagen behöva taga ställning till det i denna motion framförda kravet.

Talarna för den andra motionen, som påyrka en utredning, ha sagt sig hoppas, att man efter denna utredning skulle komma fram till det resultatet, att skatten på förbrukningsmaterielen skulle komma att i väsentlig grad ökas och en motsvarande sänkning äga rum av den fasta bilskatten. Man har också försökt att göra detta krav till ett speciellt landsbygdsintresse, därför att det där finns så många människor, som ha svårigheter med kommunikationer och som därför äro nödsakade att i större eller mindre utsträckning använda sig av det transportmedel, som bilismen erbjuder. Man får dock enligt min mening icke förglömma, att det även på landsbygden finns en hel del bilar, som gå i ständig trafik, och ifråga om vilka landsbygdsbefolkningen har ett mycket stort intresse av att icke beskattningen på förbrukningsmaterielen blir alltför hög. Jag tänker närmast på mjölkbilar och sådana, som lantmännen äro beroende av. De äro nödsakade att hålla dem och få betala driftkostnaderna för dem, antingen i direkt eller indirekt form. Vare sig mejeriet eller lantmännen själva i första hand betala skatten, blir det i sista hand en fördelningsfråga den gång, som mjölkpriset skall bestämmas. Jag tror därför icke, att man kan säga, att beskattningen verkar till alla delar så orättvis, som man här från motionärernas sida har velat göra gällande.

Å andra sidan måste jag naturligtvis medge, att det ligger mycket i det

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

exempel, som herr Andersson i Rasjön här drog fram, då han talade om dessa två vagnar av samma fabrikat, av vilka den ena kördes 3,600 mil och den andra en mycket obetydlig vägsträcka, men som ändå fingo betala lika stor objektskatt. Däremot blir naturligtvis skatten på bensin och ringar högst avsevärt olika i de båda fallen.

Är det emellertid så, att det finns en hel mängd bilar, som stå stilla och som vederbörande har skaffat sig bara för att överhuvud taget ha en bil, då tycker jag icke, att orättvisan är så stor, om vederbörande får betala en viss avgift för bilen och till och med en ganska grundlig avgift, ty, även om bilen är av enklare konstruktion och för densamma utgår det lägre skattebeloppet — för den lättare vikttypen alltså — så kan i detta fall skatten i viss mån betraktas som en lyxskatt. Jag menar i detta fall icke en handlande, som behöver en bil för att transportera sina varor från järnvägsstationen till sin bod för att förse traktens befolkning med nödvändighetsvaror, utan jag tänker närmast på sådana bilar, vars ägare praktiskt taget icke ha någon användning för en bil. Jag tycker icke, det är så synd om den sortens bilägare, ifall de få betala en rätt så grundlig skatt för själva vagnen.

Ja, herr förste vice talman, när man lägger tillsammans vad jag här har sagt, finns det nog viss anledning att tro, att ifall man skulle gå motionärerna till mötes i sådan omfattning, att de skulle få vad de ha begärt, så skulle den tidpunkten kanske icke ligga så värst långt borta, då vi återigen skulle få höra ett rop från landsbygden, där man ber oss att återställa skatten till vad den var till exempel före år 1930. Det är icke tu tal om att icke vederbörande i förevarande fall ha nytta av att beskattningen är lagd, såsom den för närvarande är, när det gäller den mera intensiva biltrafiken på landsbygden, exempelvis mjölktransporter o. dyl. Det förefaller icke så orimligt, att man för dessa får litet billigare bensin och litet billigare gummiringar. Å andra sidan är det klart, att man kan komma fram till det resultat, som herr Heiding talade om, men allt detta är saker och ting, som man sannerligen icke så där utan vidare i ett nafs kan lösa. Det fordrar säkerligen en mycket grundlig utredning, innan man kan vara beredd att utan vidare säga, att man skall höja skatten på bensin för att därigenom skapa en rättvisare fördelning av bilskatterna. Bevillningsutskottet har emellertid icke funnit den nuvarande tidpunkten lämplig för en ingående utredning.

Jag vill villigt erkänna, att det säkerligen kan anföras rätt goda skäl från båda hållen. och angående denna beskattningsform kan man nog kivas rätt så ordentligt. Det är icke alldeles säkert, att jag har rätt i alla mina påståenden, men det är ej heller säkert att herr Andersson i Rasjön har rätt i alla sina. Herr Andersson i Rasjön kan ju invända, att han endast har påyrkat en utredning för att få fram största möjliga rättvisa. För min del skall jag gärna, om jag är kvar i bevillningsutskottet, vara med om att tillstyrka en utredning, under förutsättning att den förändring i läget inträffar, som herr Hamrin nyss talade om, och till och med mycket förr, men icke på den nuvarande tidpunkten. Det har jag icke ansett vara lämpligt.

Jag vill slutligen meddela, att om jag hade varit närvarande vid justeringen av betänkandet, skulle jag troligen ha anslutit mig till den av herrar Bergman, Leander och Hamrin avgivna reservationen. I sak spelar det ju ingen roll, eftersom både utskotts majoriteten och reservanterna komma fram till samma resultat, men reservationen är en nyans mildare och mera tillmötesgående mot motionärerna i motiveringen, och det anser jag, att jag också skulle ha kunnat kosta på mig. Min sakliga ståndpunkt hade ju därigenom icke förändrats.

Herr förste vice talman! Jag ber med dessa ord att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr **Lithander**: Herr talman! Den ärade talaren på jönköpingsbanken gav uttryck åt den meningen, att vi måhända snart nog stå inför lösningen av bränsleproblemet efter nya metoder och nya vägar. Jag vill för min del uttrycka en livlig förhoppning om att så snart skall bli fallet, men i så fall talar ju också detta för att vi icke skola förhastad oss att göra någon förändring, förrän den saken är klar.

*Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)*

Jag begärde emellertid ordet närmast med anledning av den jämförelse, som en ärad talare gjorde mellan bilskatten och försäkringsavgiften. Om jag icke uppfattade honom orätt, ansåg han, att avgiften kändes lika tung, vare sig den kom i den ena eller den andra formen. Bilskatten går ju till vägunderhållet och dylika saker, under det att försäkringsavgiften är något, som avlyfter ersättningsansvaret från bilägaren, i händelse det sker någon olycka. Den utgör en trygghet för hela svenska folket, sålunda att ingen utsättes för personlig skada för att sedan finna, att vederbörande bilist icke har några medel att betala ersättning. Försäkringen avser att skapa denna trygghet. Det är en av de få saker, som vederbörande myndighet frågar efter, när en bil far från ett land till ett annat i turisttrafik, nämligen om ägaren har någon försäkring gentemot tredje man. Det är en synnerligen demokratisk anordning, som syftar till att trygga alla och envar, icke blott de, som bli skadade, utan även de, som mot sin önskan och oförvållat vålla annan skada.

Jag tror, herr talman, att under debatten icke framkommit några skäl, som tala för annat än bifall till utskottets hemställan, och jag ber därför att få vidhålla mitt förra yrkande.

Herr talmannen återtog nu ledningen av förhandlingarna.

Herr **Hamrin**: Herr talman! Jag skall endast be att få komplettera mitt förra yrkande så, att jag yrkar bifall till utskottets hemställan med den motivering, som blivit framlagd i den reservation, som avgivits av herrar Bergman och Leander jämte mig.

Herr **Andersson** i Dunker: Herr talman! Det torde väl vara så, att det ingår i samtliga partiernas program och strävan att nå största möjliga rättvisa i beskattningen. Men i den här föreliggande frågan ha vi ett fall, där man skulle kunna i handling omsätta sin önskan att nå större rättvisa i beskattningen.

Det har, såvitt jag hört, icke av någon talare här förklarats annat, än att fordonsskatten för bilar är orättvis, sådan den nu är. Herr Hamrin understödde kraftigt, att den var synnerligen otymplig och orättvis. Den tar ju alldeles icke hänsyn till den beskattades inkomst eller till hans skatteförmåga. Icke heller tar den hänsyn till, om han äger någon viss fastighet, kapital eller sådant, och icke heller till den nytta, som vederbörande har av sin bil. Den enda grunden för beskattningen är bilens vikt. Om värdet av bilen är 1,000 kronor eller 5,000 kronor eller om bilägaren kör 100, 500 eller 1,000 mil om året, har ingen som helst betydelse härvidlag. Det är därför, som bilskatten i vida kretsar ute bland vårt folk betraktas, som nyss sades, såsom synnerligen orättvis och tyngande. Just denna fordonsbeskattnings tyngd och orättvisa känns ännu svårare efter det beslut, som vid fjolårets riksdag genomfördes i fråga om den obligatoriska försäkringen. Jag säger ännu en gång: Det är och bör väl vara ett allmänt intresse att få beskattningen så rättvis som möjligt. Och min uppfattning är, att just detta är ett område, där man bör kunna rent av omedelbart eller i varje fall inom mycket kort tid genomföra rättvisa i beskattningen.

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

Jag och mina medmotionärer hava i vår motion yrkat på och också utformat bestämmelser för en omedelbar ändring av denna beskattning. Men efter den behandling, som förslaget fått i bevillningsutskottet, är det naturligtvis ingen eller ringa utsikt att vinna gehör för ett yrkande om bifall till vår motion. Jag vill därför, herr talman, inskränka mig till att yrka bifall till den av herr Andersson i Rasjön m. fl. avlämnade motionen. Den går endast ut på en begäran om utredning av denna sak.

Herr Björklund nämnde i sitt anförande här, att frågan vid många olika tillfällen varit uppe till behandling men att den hittills alltid avvisats av riksdagen. Det nya moment, som skulle motivera, att man toge upp frågan på nytt, är, att beskattningen — man kan gott tala om beskattning härvidlag — ytterligare skärpts genom det beslut, som fattades i fjol. Jag tror därför, att tiden är inne att nu göra något på detta område. Herr Hamrin sade, att vi skulle vänta ytterligare och se, vad det blir av de nya bränslemedel, som man nu håller på med att utexperimentera. Jag tror emellertid icke att detta är ett tillräckligt skäl att nu avböja en utredning. Den utredningen får givetvis taga sikte på vilka nyheter som möjligen kunna framkomma på detta område.

Jag ber till slut, herr talman, att få yrka bifall till herr Anderssons i Rasjön motion.

Herr *Edberg* instämde häruti.

Herr *Andersson* i Rasjön: Herr talman! Blott några ord i anledning av en del anföranden, som här hållits.

Ingen skulle hellre än jag se, att herr Hamrin finge rätt i sin förhoppning om att frågan om ersättningsmedel för de dyra bränslemedlen för motortrafiken skulle kunna bringas till en snar och tillfredsställande lösning. Men då jag allt fort framhärdat i min tro, att detta kommer att dröja mycket länge, är det därför, att man sett, hur långsamt det går att här i landet vinna gehör för det billigaste av alla driftmedel, som kan tänkas, nämligen träkolsgasen. De kammarledamöter, som förlidet år voro i tillfälle att övervara demonstrationen av en fransk automobil, driven med träkolsgas, kunde övertyga sig om att denna gas är fullt användbar och att träkolsgasdriften fungerar mycket tillfredsställande. Därom vittnar även det förhållandet, att franska staten i stor utsträckning gått in för att lägga om sin motortrafik, så att den blir driven med träkolsgas. Men hur förhåller det sig med de svenska bilägarnas sätt att mottaga en till synes för vårt land så värdefull nyhet? Jo, enligt uppgift har tills dato summa *en* dylik bil kunnat placeras i Sverige. Härtill kan ock förtjäna att nämnas, att inom landet i ett tiotal år pågått experiment, som lett till synnerligen lyckliga resultat, med att tillverka särskilda gasgeneratorer för träkolsgas att placeras på lastbilar, traktorer, vägmaskiner och dylikt. Men jag vädjar till herrarna: Hur ofta möter man lastbilar eller traktorer, som drivas med träkolsgas? Det är mycket sällan, ehuru de tekniska hindren blivit undanröjda. Om det beror på konservatism eller fördomsfullhet, är icke gott att yttra sig om. Jag fruktar, att även om det går att tekniskt lösa problemet om ersättningsmedel för det dyra bensenbränslet, så kommer det att dröja ofantligt länge, innan dessa slå igenom och få den praktiska användning, som är förutsättningen för en rubbning av grunderna för bilbeskattningen.

Herr Björklund var ett exempel på vad jag i mitt första anförande berörde, nämligen hur svårt det är att hålla begreppen isär, när vi diskutera hithörande spörsmål. Herr Björklund hade svårt att skilja mellan bilskatten som vägskatt och bilskatten som lyxskatt. Just hans exempel med mjölk bilen är belysande. Det är fullkomligt riktigt, att en omläggning i den av oss åstundade riktningen skulle komma att drabba lastbiltrafiken något hårdare än nu. Men

vi anse detta rättvist, därför att just dessa tunga transporter mest skada vägnarna och mest bidra till den ökade vägslitningen. Därför är det alldeles riktigt, när man betraktar bilskatten som en vägskatt, att denna tunga trafik får lämna proportionellt större bidrag till vägunderhållet.

Herr Lithander nämnde, att detta spörsmål vore så komplicerat, att det icke vore rådligt att ge sig in på någon ändring utan en grundlig utredning. Där emot har förut med rätta invänts, att vad man i motionen begär, är just en utredning. Han tyckte det vara vanskligt att ge sig in på ett spörsmål av denna omfattning, utan att förslag kommit från Kungl. Maj:t. Det förvånade mig verkligen, att ett sådant yttrande kom från herr Lithanders sida. Jag har nämligen observerat, att hans namn återfinnes under en motion, som väckts av flera kammarledamöter och som går ut på en ändring av kommunalskattelagen i en mycket väsentlig punkt, nämligen i fråga om repartitionstalet för fastighetsskatten. Här har väckts en motion om att detta repartitionstal skulle ändras, och under denna motion finnes herr Lithanders namn. I detta fall har han icke inväntat initiativ från Kungl. Maj:t och anser tydligen icke heller, att den tidrymd, som förflutit, sedan kommunalskattelagen antogs 1928, är för kort för att nu påyrka en genomgripande ändring.

Herr Björklund: Herr talman! Jag vill bara till herr Andersson i Rasjön säga, att jag har icke svårt att hålla sakerna isär, men jag anser, att frågan i sin helhet är av den art, att när man skall taga upp problemet till undersökning, är det nödvändigt att pröva det med avseende fäst vid såväl lyxskatt som objektskatt. Det räcker icke bara med att ge en så enkel hänvisning som att säga, att vederbörande tycks ha svårt att hålla isär begreppen bilskatten som vägskatt och som lyxskatt, utan hela frågan måste ingående prövas, om man skall få fram så gott resultat som möjligt av en utredning.

Jag begriper mycket väl herr Anderssons tankegång, men han inriktar sig på en linje, som jag för min del icke vill vara med om. Jag tror, att skall man gå till en utredning, och den ligger nog icke så långt borta, då skall hela problemet prövas, för att man skall få fram det bästa möjliga resultat, och sannerligen man då kan komma förbi lyxskatten som sådan, ty den har rätt stor betydelse i avseende på det, som vi här i dag diskutera.

Herr förste vice talmannen **Hamilton:** Herr talman! De talare, som yttrat sig här i dag, ha med undantag av herr Lithander varit eniga om att det nuvarande sättet för bilskattemedlens utgående icke är rättvist. Det är icke rättvist, att den, som kör några 100 mil om året, skall betala lika stor fordonskatt som den, som kör 10,000 mil om året. Det är sålunda klart, att en ändring måste ske. Flertalet av dem, som äro mot en ändring, förmena att tiden icke är inne härför. Men motionären, herr Andersson i Rasjön, begär endast en utredning, och som förut sagts, en utredning tar alltid tid. Det synes mig, att man icke borde motsätta sig denna begäran om en utredning, som i varje fall en gång kommer att försiggå. Där om är icke tu tal.

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till den av herr Andersson i Rasjön m. fl. i ämnet väckta motionen.

Härmed var överläggningen slutad. Herr talmannen gav propositioner på 1:o) bifall till utskottets hemställan, 2:o) bifall till det av herr Hamrin under överläggningen framställda yrkandet samt 3:o) bifall till den av herr Andersson i Rasjön m. fl. i ämnet väckta motionen; och förklarade herr talmannen sig anse svaren hava utfallit med övervägande ja för den förra propositionen. Herr Andersson i Rasjön begärde emellertid votering, varför herr talmannen för bestämmande av kontrapositionen ånyo upptog de båda återstående

*Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)*

Ang.
grunderna för
beskattningen
av automobil-
trafiken.
(Forts.)

propositionerna, av vilka därvid den under 3:o) angivna nu antogs till kontra-
proposition. I överensstämmelse härmed blev efter given varsel följande vote-
ringsproposition uppläst och godkänd samt anslagen:

Den, som vill, att kammaren bifaller bevillningsutskottets hemställan i ut-
skottets förevarande betänkande nr 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit den av herr Andersson i Rasjön m. fl. i
ämnet väckta motionen.

Sedan kammarens ledamöter härefter intagit sina platser samt voterings-
propositionen blivit ännu en gång uppläst, företogs omröstning med tillämp-
ning av upprensingsförfarandet; och befanns därvid flertalet hava röstat för
ja-propositionen, vadan kammaren bifallit utskottets hemställan.

§ 10.

Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 7, i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående godkännande av ett mellan Sverige och Persien
slutet bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal; och blev utskottets däri gjorda
hemställan av kammaren bifallen.

§ 11.

Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.

Slutligen upptogs till behandling bevillningsutskottets betänkande, nr 8, i
anledning av väckt motion om fortsatt giltighet för förordningen om utgöran-
de av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till
riket av pärlor m. fl. lyxvaror.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion,
nr 56, hade fru *Nordgren* föreslagit, att riksdagen måtte besluta, att förord-
ningen av den 17 maj 1923 (nr 113) om särskild stämpelavgift i vissa fall vid
köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror, med 1929 års änd-
ring, måtte förlänas fortsatt giltighet till den 30 juni 1931.

Utskottet hemställde, att förevarande motion icke måtte föranleda någon
riksdagens åtgärd.

Vid betänkandet voro fogade reservationer:

av herrar *Bärg, Bergman, Lcander, Hamrin, Nilsson* i Hörby, *Åström, Ols-
son* i Gävle, *Heiding* och *Werner*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa, att
riksdagen måtte med bifall till förevarande motion besluta, att förordningen
den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa
fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror skulle,
19 § med ändrad lydelse enligt förordning den 5 april 1929 (nr 52), äga
fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1931; samt
av herrar *Björnsson* och *Lövgren*.

Efter föredragning av utskottets hemställan yttrade:

Herr *Olsson* i Gävle: Herr talman! Efter det beslut, som första kamma-
ren nyss fattat, nämligen att med 51 röster mot 32 bifalla reservationen, sy-
nes det väl vara överflödigt att här i kammaren draga upp någon längre de-
batt i föreliggande ärende.

Jag vill emellertid gentemot utskottsmajoriteten, när den såsom huvudargument för sitt ståndpunktstagande anför bevillningsutskottets uttalande i fjol, bestämt bestrida, att detta uttalande är av den karaktär, att riksdagen därmed skulle vara bunden. Ty när man ifrån bevillningsutskottets sida och ävenledes från herr statsrådets och chefens för finansdepartementet sida går in för den tolkningen av fjolårets bevillningsutskottsutlåtande, utesluter man helt och hållet den debatt, som fördes i ämnet i denna kammare, där det av utskottsmajoritetens representanter framhölls och fick stå fullkomligt oemot-sagt, att man icke kunde inlägga den tolkningen i utskottets utlåtande, att bevillningsutskottet skulle ha sagt ifrån, att om detta ärende återkomme på annat sätt än i form av en kunglig proposition, så vägrade bevillningsutskottet att taga upp det till saklig prövning. Jag tror däremot, att det är rimligt och riktigt att ge den tolkningen åt bevillningsutskottets uttalande i fjol, som gavs av utskottsmajoritetens talesmän i denna kammare, att utskottet förklarar, att därest saken icke komme upp på annat sätt, skulle utskottet icke använda sin initiativrätt.

Det har under den debatt, som förts såväl i utskottet som i dag i första kammaren, liksom i fjol talats om, att detta vore en kvarleva från kristiden. Det är ett ben, som man måste kasta åt det s. k. norrlandsfrisinnet, för att det icke skulle i bygderna driva alltför mycket demagogi. Herr talman! Jag finner mig i alla dessa erinringar — personligen är jag varken norrlänning eller frisinnad, och de böra således icke kunna drabba mig — men jag skulle i alla fall vilja säga, att även om jag icke är norrlandsfrisinnad, så tror jag, att man kan ha skäl för den synpunkten, att det läget, då man står inför att vilja fördyra snart sagt allt vad till livets nödtorft hör, det läget inbjuder icke till avskaffandet av en lyxskatt av förevarande slag.

Jag vill icke upptaga någon vidare debatt, utan jag skall med dessa få erinringar be att få hemställa om bifall till den föreliggande reservationen.

Herr Lithander: Herr talman! När den siste ärade talaren ville göra gällande, att när man står i begrepp att fördyra livsmedlen, skall man samtidigt icke taga bort en lyxskatt, så får jag lov att säga, att då har han litet grand slagit in på den väg, som vi klandrat dem där uppe i Norrland för, nämligen att ge denna sak en annan valör, än den i verkligheten har.

Jag är förvissad om att den ärade motionären har varit besjälad av en önskan att här skipa en viss rättvisa, så att all lyx skall beskattas som den lyx den är. Men jag kan ju icke vara med om att gilla, vad som i motionen på ett ställe framhållits. Det står där nämligen, att dyrare bröd och billigare pärlor rimma illa mot vartannat. Det visar, att den ärade motionären har uppfattat denna fråga alldeles felaktigt. Motionären har velat beskatta någonting, som är lyx, och satt detta i motsatsförhållande till det stöd, som är ifrågasatt att givas åt olika näringar.

Nu är det emellertid så, att den skatt, som den ärade motionären vill pålägga, träffar den lojala handeln men premierar den illojala. Den försäljning, som äger rum i den lojala handeln, bokföres, redovisas och beskattas, men det blir en direkt premiering av den illojala handeln, om motionen bifalles. Personer, som icke föra ordentliga böcker, som icke ha en känd och aktad rörelse utan som driva sin rörelse på hotellrum och genom besök i hemmen o. s. v., de betala sannerligen icke denna skatt för sin rörelse. Det blir en direkt premiering av dem. De kunna säga: Köp av oss, så slipper ni betala skatt. Det är vad som vinnes härigenom.

Det kan jag, herr talman, för min del icke vara med om. Jag har under en följd av år förfäktat den meningen, i början skäligen ensam, men till slut

*Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)*

Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)

har jag fått hela bevillningsutskottet med mig. Det ligger någonting i, att Kungl. Maj:t efter den skrivelse, som kom från bevillningsutskottet i fjol, i år icke lämnat fram någon proposition. Det beror måhända på att Kungl. Maj:t ser litet djupare på dessa frågor, än vad motionären tydligen har gjort. Kungl. Maj:t vet, att denna skatt ger en relativ obetydlighet i förhållande till vad den kostar. Det är bortåt 150 kontrollörer, som skola gå i olika städer land och rike runt och utöva kontroll. Ändå kunna de icke träffa den väsentliga, stora trafiken i detta fall. Denna kontroll kostar över 10,000 kronor per år, plus de ersättningar, som utgå för resor och annat. Det var en aktad ledamot av bevillningsutskottet, chef för ett av statens största verk, som har med denna sak att göra och som förklarade, att om det arbete, som denna sak ålägger befattningshavarna inom hans speciella verk och riksbanken, skulle värderas till vad det arbetet i verkligheten kostar statsverket, skulle staten icke få något enda öre utav denna skatt. Det går till kostnaderna alltsammans. Är det rimligt då, herr talman, att vidmakthålla en sådan beskattning, bara för att den fått den felaktiga rubriken att vara en beskattning av lyxvaror, när man med åtgärden endast vinner att direkt giva premium till dem, som vilja förfara illojalt? Dem säger man: »Ni ser, att riksdagen fattar år efter år beslut om denna skatt. Ni gagnar på det; ni slipper betala skatt.» Det skulle icke förvåna mig, om dessa herrar eller damer, som driva den trafiken, av tacksamhet uppvakta motionären med något — jag vet icke vad — ett smycke, ett pärlhalsband eller något i den vägen. Och de kunna taga ett ganska dyrbart sådant, ty de äro henne mycken tack skyldiga. Men en sådan gåva blir sannerligen icke beskattad så, som den ärade motionären vill, att den skall beskattas. Ty dessa personer gå icke och köpa den i någon av de stora affärerna, utan de göra nog upp för egen del, utan att de träffas av skatten.

När den ärade motionären säger, att dyrt bröd och billiga pärlor rimma illa mot varandra, vill jag säga, att den ärade motionärens partikamrater i det socialdemokratiska partiet i Tyskland hava visat ett större mod, ty de hava tagit bort lyxskatten på pärlor och sådant, därför att den kunde icke tillämpas, men ökat ut tullarna på bröd mera än vad det är fråga om i detta land.

Jag tycker, att vi kunna se denna sak, herr talman, sådan den i verkligheten är. Denna skatt ger icke statsverket något, men den premierar den illojala handeln. Det kan jag för min del, herr talman, icke vara med om, utan jag ber, herr talman, att få yrka bifall till bevillningsutskottets hemställan, vilket innebär avslag på motionen. Jag hoppas, att vi här skola fatta ett förnuftigare och förständigare beslut, än vad den i övrigt högt ärade första kamraren nyss gjort.

Chefen för finansdepartementet herr statsrådet **Dahl**: Herr talman! Den förevarande motionen riktar sig visserligen icke mot en åtgärd men väl mot en underlåtenhet från finansdepartementets sida. Det är då kanske också i sin ordning, att jag ber att få säga några få ord.

Till en början vill jag försäkra, att då jag ansett mig icke böra förorda proposition i ämnet, har det icke berott på vare sig bristande omsorg om statens finanser eller på någon meningsskiljaktighet därutinnan, att lyxen så vitt möjligt skall beskattas. Jag har till att börja med icke gjort något annat än effekterat riksdagens i fjol uttalade mening, sådan jag åtminstone kunnat utläsa den ur bevillningsutskottets av riksdagen godkända betänkande förlidet år. Jag har icke kunnat finna någon sådan mening i utskottets ordalag, som en föregående ärad talare här ville utläsa ur detsamma. Jag har icke kunnat finna något annat än att utskottet och riksdagen menat, att denna beskattningsform vore av den art, att den icke skäligen borde upprätthållas. Jag har så mycket hellre kunnat ansluta mig till denna riksdagens mening, som jag livligt delar den upp-

fattning, som jag sålunda fann, att riksdagen gav sin anslutning. Det borde icke råda någon meningsskiljaktighet, att varje beskattning bör göras sådan, att den verkar rättvist inom sitt område. Men jag tror heller icke, att det är någon meningsskiljaktighet därom, att denna form för beskattning icke kunnat ordnas så, att den verkar rättvist. Den verkar tvärtom orättvist i dubbelt avseende, först, som en talare redan framhållit, däri, att den träffar den lojala handeln men är fulkomligt verkningslös gentemot den illojala. Efter alla vittnesbörd synes denna illojala handel hava en betydande omfattning. Därtill kommer svårigheten att öva kontroll på den betydande införsel, som äger rum från utlandet genom resande. Beskattningen vållar också orättvisa genom att den minskar omsättningen för den lojala handeln och flyttar den över till den illojala. Därigenom verkar den också till skada för staten, då den minskar inkomsterna, skatteunderlaget hos den lojala handeln. Jag tror för min del, att det finnes fullgoda skäl att avskaffa denna skatt, som ger så litet i inkomst. Men jag förstår, att den är mycket sympatisk till sitt syfte. Det är uppenbarligen där, vi hava anledningen till att man icke vill släppa den. Den verkar psykologiskt sympatisk: lyxen skall man söka träffa med beskattning. Men när det visar sig så svårt att få en ändamålsenlig form för denna och att skatten vållar större olägenheter än den medför inkomster för statskassan, då måste det vara tid att övergiva denna beskattningsform.

Saken är emellertid obetydlig, och första kammaren har redan givit uttryck för en annan mening. För min del bär jag med det största jämnmod samma utgång här i denna fråga. Men jag anser, att hänsynen till lojala näringsintressen har varit tillräcklig anledning för mig att ansluta mig till den ståndpunkt, jag intagit.

Under detta anförande hade herr förste vice talmannen ånyo övertagit ledningen av kammarens förhandlingar.

Herr Hamrin: Herr talman! Jag skulle icke hava besvärat kammaren med att yttra något i denna fråga, om icke min ärade vän på Gävleborgsbanken kastat in en liten nypa politik i frågan. Jag förstår icke det klander, som man riktat mot en viss grupp bland mina meningsfränder för det de väckt denna fråga på tal tidigare, samtidigt som man ju förordar skattens bibehållande och alltså anser den berättigad. Då äro vi, synes det mig, på samma linje. Som frågan nu ligger till i år, är det så, att vi från vår sida biträda en från socialdemokratiskt håll väckt motion. Man borde i det avseendet varken i utskottet eller kammaren sätta något samband mellan detta ståndpunktstagande i denna fråga och vad som möjligen förekommit tidigare från visst håll.

Jag skall, herr talman, bara tillägga några få ord. Här göres gällande i utskottets betänkande från majoritetens sida, att denna skatt kan knappast komma att fylla någon statsfinansiell uppgift. Det är alldeles riktigt. Men vad man härvidlag bör betänka, det är, att vi hava en hel del indirekta skatter, som, när man plockar sönder hela komplexet av dessa skatter, visa sig i många fall giva mycket mindre än denna. Vi hava ju omkring 1,200 tullrubriker. Men inom dessa finner man, att en hel massa upptaga lyxtullar och finanstullar, som var och en för sig ge mycket mindre än 80,000 kronor. Är det icke besvärligt, tro herrarna, att plocka in dessa pengar? Jo, det betyder, att man får mäta, väga, kontrollera, skriva räkningar och journaler i långa banor och göra allt möjligt för att få in några kronor. Vill man föra det resonemanget, att skatten på 80,000 kronor icke har någon statsfinansiell betydelse, kan man föra det lika bra i fråga om en mångfald andra sådana skatter.

Det andra skälet skulle vara, att det vore så svårt att kontrollera. Jag vill säga herr Lithander, att om det finnes en grupp medborgare i landet, som ha

*Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)*

Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)

tillfälle och råd att skaffa sig pärlor och diamanter och liknande men som därvid göra sig till lagbrytare, så icke skall svenska riksdagen böja sig för ett sådant skäl. Det borde tillkomma oss att skärpa kontrollen och tvinga dessa, som till större delen befinna sig bland »the upper ten thousand» att fylla sin plikt mot samhället och lagen samt betala skatten, särskilt om det är så, som herr Lithander säger, att det förekommer obskyra mellanhänder, som erbjuda överklassen dessa varor billigare bara därför, att man icke vill betala skatten. Då medverkar även köparen å sin sida till lagbrott. Det borde herr Lithander icke taga i försvar.

Slutligen blott några ord mot utskottet och herr statsrådet och chefen för finansdepartementet beträffande tolkningen av förra årets bevillningsutskotts utlåtande. Jag ber därvid att få betyga, att för min del opponerade jag mig mot den sista delen på sid. 2 i bevillningsutskottets betänkande. Det framgår ju av stiliseringen, att det ingalunda varit utskottets enhälliga ståndpunktstagande, att skatten skulle bort. Det hade ifrågasatts inom utskottet att taga bort den, men utskottet säger, att dessa skäl böra icke vara avgörande, och det slutar med att säga, att om skattens principiella berättigande råder ingen meningskiljaktighet. Och till yttermera visso beslöt riksdagen, att skatten skulle fortfarande att utgå. Icke finnes det därför något stöd i vare sig utskottets eller riksdagens ståndpunktstagande för herr statsrådets åtgörande att icke även i år införa denna skattepost vid inkomstberäkningen.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till reservationen.

Fru *Östlund* instämde häruti.

Herr Olsson i Gävle: Herr förste vice talman! Jag antar, att det icke är någon mer än herr Hamrin här i kammaren, som fattat mitt yttrande om norrlandsfrisinnet så, som han gjorde. Jag erinrade, särskilt med hänsyn till herr Lithanders yttrande i fjol om att detta vore något, som vore nödvändigt för norrlandsfrisinnet, därom, att det vid ärendets behandling inom utskottet i år talats om norrlandsfrisinnet. Men jag tillade, att trots att jag varken är norrlänning eller frisinnad, anslöt jag mig till deras synpunkter, i föreliggande ärende. Att detta kan vara någon kritik mot herr Hamrins partivänner, kan jag åtminstone för min del icke fatta.

Herr förste vice talman! När jag har ordet, skall jag mot vad herr Lithander här anförde bara be få erinra om, att här föreligger i den statistik, som finnes i utskottets utlåtande, ett klart bevis för, att det måtte väl ändå icke vara så farligt beträffande den lojala handeln. Skattesumman har ju ökats väsentligt och under det sist gångna året sprungit upp från 63,000 kronor till 80,000 kronor.

Herr Lithander anförde, att kontrollkostnaderna äro så omfattande. Ja, jag erkänner, att kontrollen kostar mycket pengar. Men när herr Lithander å andra sidan talade om, vad generaldirektören för postverket anförde i fråga om det arbete, som krävdes i detta verk för denna sak, bör det också erinras om, att på fråga, hur många befattningshavare man skulle kunna indraga i postverket, om man avskaffade skatten, fick man svaret, att det vore självfallet, att man icke kunde indraga någon enda. Således bör icke det, som herr Lithander i den delen anförde vara ett argument för avskaffande av skatten. Jag vidhåller därför, herr förste vice talman, mitt yrkande om bifall till reservationen.

Herr Lithander: Herr talman! Jag ber att få bestrida, att den ärade talarren på jönköpingsbanken i protokollen vare sig i år eller något annat år, som vi haft denna fråga före, ur mina anföranden kunnat utläsa ett enda ord,

som försvarar dessa saker. Jag gör anmärkning på det och konstaterar faktum. Det är så, att tack vare det beslut, som vi en lång följd av år fattat och måhända även komma att fatta nu, tillföres faktiskt en i hög grad betydande trafik den illojala handeln från den lojala. Jag kan omnämna för kammaren — jag har gjort det även vid ett tidigare tillfälle —, huruledes en annons föll under mina ögon, där det står följande: »Diamanter, smaragder, pärlor» — så kommer säljarens namn. Det är ett obskyrt namn, men en sådan person, som har kontor i London, Paris och Newyork. Sedan heter det: »Köpas kontant. Full diskretion. De högsta priser betalas för förstklassiga stenar, diamanter, smaragder, pärlor, rubiner, äkta juveler.» Och så uppger han sin adress på ett hotell i Stockholm, och att han fortfarande är kvar några dagar där. Finns det någon i denna kammare, som tror, att denna person går till postverket och betalar den skatt, som den lojala handeln har att erlägga? Den mannen är ingalunda ensam. Det är att direkt premiera den illojala handeln. Vem som är köpare lämnar jag därhän. Jag vet icke, vad herr Hamrin menar med överklass eller icke. Det får han göra upp för sig själv. Men faktum är, att den trafiken pågår, och statsverket förlorar inkomster därpå. Det är, som herr statsrådet sade, att föra över från den lojala till den illojala handeln.

De ärade ledamöter av kammaren, som vilja rösta för bifall till utskottets förslag och avslag på motionen, kunna göra detta med mycket lugnt samvete, ty de främja vad som är riktigt och rätt.

Till den ärade talaren på gävlebänken vill jag säga, att när han som argument mot vad jag sade angående de kostnader, som påvilade statsverket, om det skulle räknas ut, vad denna kontroll kostar i verkligheten — det gäller två av statens stora verk — så har jag den högste chefens ord i det ena verket. Han sade i bevillningsutskottet, att om staten skulle göra denna beräkning, skulle det visa sig att staten icke finge något till övers av denna beskattning. När den ärade talaren ställde frågan, om någon befattningshavare kunde indragas, ifall skatten borttoges, så är det alldeles givet att svaret måste bli nej, ty detta arbete är av natur att kunna utesorteras på så många personer, att det icke kan bli fråga om att draga in någon ordinarie plats på grund av minskade göromål. Men lika tydligt och klart är, att om staten betalar sina befattningshavare, är det för att de skola förrätta ett nyttigt arbete, som skänker staten något. Tiden går i alla fall åt. Alltså det skälet, att man som en direkt följd icke kan indraga några tjänster, det väger ingenting alls. Men jag skulle vilja göra gällande, att om statens befattningshavare ifråga få syssla med för staten givande och nyttiga saker, så kan det hitta på att hända, att man slipper sätta till nya befattningar, därför att vederbörande hinna med sina sysslor. Och även på det sättet är någonting att vinna.

Jag ber, herr talman, att få vidhålla mitt yrkande.

Överläggningen förklarades härmed avslutad. Herr förste vice talmannen gav propositioner dels på bifall till utskottets hemställan, dels ock på avslag därå samt bifall i stället till den av herr Bärge m. fl. avgivna, vid betänkandet fogade reservationen; och fann herr förste vice talmannen den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad. Votering begärdes likväl av herr Lithander, i anledning varav efter given varsel följande voteringsproposition upplästes och godkändes samt anslogs:

Den, som vill, att kammaren, med avslag å bevillningsutskottets hemställan i utskottets förevarande betänkande nr 8, bifaller den av herr Bärge m. fl. avgivna, vid betänkandet fogade reservationen, röstar

Ja;

Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)

Ang. en
särskild stäm-
pelavgift för
vissa lyxvaror.
(Forts.)

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit utskottets berörda hemställan.

Sedan kammarens ledamöter härefter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit ännu en gång uppläst, företogs omröstning med tillämpning av upprensingsförfarandet; och befanns därvid flertalet hava röstat för ja-propositionen, vadan kammaren med avslag å utskottets hemställan bifallit den av herr Bärge m. fl. avgivna, vid betänkandet fogade reservationen.

§ 12.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 2 A, angående vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1930/1931 under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

nr 18, angående vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för kapitalökning för budgetåret 1930/1931 i avseende å postverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk; och

nr 47, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag ur Ovanåkers pastorats avlöningsfond till restaurering av Ovanåkers församlings kyrka m. m.; samt

från jordbruksutskottet:

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av nionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 49, i anledning av väckt motion angående åtgärder till stödjande av fiskerinäringen; och

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av en kronan tillhörig fastighet i Ystad.

§ 13.

Upplästes ett till kammaren inkommet protokoll, så lydande:

År 1930 den 20 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

[revisorer:

vid kontoret i Göteborg

herr <i>Dahlström, A.</i> , expeditionsföreståndare, Göteborg,	med 33 röster,
» <i>Rodhe, C. W.</i> , överstelöjtnant, Göteborg,	» 33 » ,
» <i>Hjort, Gustaf</i> , direktör, Göteborg,	» 33 » ,
» <i>Karlsson, Edvin</i> , f. d. riksdagsman, Tuve,	» 33 » ;

vid kontoret i Malmö

herr <i>Persson, Alfred</i> , lantbrukare, Vadensjö,	med 33 röster
» <i>Lundgren, Axel</i> , redaktör, Malmö,	» 33 » ,
» <i>Rydén, A.</i> , kamrer, Hököpinge,	» 33 » ,
» <i>Sylvan, H.</i> , agronom, Nyboholm,	» 33 » ;

vid kontoret i Falun

herr <i>Olsson, Ahlmans Olof</i> , f. d. riksdagsman, Insjön,	med 33 röster,
» <i>Skarstedt, W.</i> , f. d. riksdagsman, Falun,	» 33 » ,
» <i>Backelin, H.</i> , landstingsman, Falun,	» 33 » ,
» <i>Eronn, A.</i> , f. d. riksdagsman, Leksand,	» 33 » ;

vid kontoret i Gävle

herr <i>Hällander, Alb.</i> , handelsföreståndare, Gävle,	med 33 röster,
» <i>Lindblom, Edw.</i> , handlande, Gävle,	» 33 » ,
» <i>Nygren, G.</i> , konduktör, Gävle,	» 33 » ,
» <i>Nyberg, N. A.</i> , trävaruhandlare, Gävle,	» 33 » ;

vid kontoret i Halmstad

herr <i>Linder, J. R.</i> , skollärare, Tvååker,	med 33 röster,
» <i>Svensson, Gustav</i> , skomakaremästare, Slöinge,	» 33 » ,
» <i>Johansson, Aug.</i> , lantbrukare, Skällentorp, Slöinge,	» 33 » ,
» <i>Brodin, O.</i> , direktör, Halmstad,	» 33 » ;

vid kontoret i Härnösand

herr <i>Berglund, Enar</i> , landstingsman, Strömnäs,	med 33 röster,
» <i>Törner, A.</i> , direktör, Härnösand,	» 33 » ,
» <i>Hesse, Samuel</i> , advokat, Härnösand,	» 33 » ,
» <i>Hallin, Erik</i> , landstingsman, Örnsköldsvik,	» 33 » ;

vid kontoret i Jönköping

herr <i>Johansson, Edvard</i> , landstingsman, Häradsköp, Skillingaryd,	med 33 röster,
» <i>Andrén, Fredrik</i> , ingenjör, Jönköping,	» 33 » ,
» <i>Pettersson, J. Aug.</i> , landstingsman, Huskvarna,	» 33 » ,
» <i>Fors, N.</i> , ekonomichef, Jönköping,	» 33 » ;

vid kontoret i Kalmar

herr <i>Nilsson, V.</i> , rostmästare, Kalmar,	med 33 röster,
» <i>Modèer, Seth</i> , handlande, Mönsterås,	» 33 » ,
» <i>Olsson, John</i> , skraddare, Kalmar,	» 33 » ,
» <i>Sjöberg, S.</i> , godsägare, Färjestaden,	» 33 » ;

vid kontoret i Karlskrona

herr <i>Rydén, Magnus</i> , förste marinintendent, Karlskrona,	med 33 röster,
» <i>Äppelkvist, Caspar</i> , handelsföreståndare, Ronneby,	» 33 » ,
» <i>Berg, Robert</i> , f. d. riksdagsman, Karlskrona,	» 33 » ,
» <i>Kloo, O.</i> , f. d. riksdagsman, Karlskrona,	» 33 » ;

vid kontoret i Karlstad

herr <i>Berg, N. A:son</i> , f. d. riksdagsman, Munkfors,	med 33 röster,
» <i>Göthberg, A. H.</i> , f. d. riksdagsman, Munkfors,	» 33 » ,
» <i>Lindh, A.</i> , landstingskamrer, Karlstad,	» 33 » ,
» <i>Svensson, Johan</i> , lantbrukare, Heljetorp, Väse,	» 33 » ;

vid kontoret i Kristianstad

herr <i>Svensson, M.</i> , kontorsbiträde, Kristianstad,	med 33 röster,
» <i>Jönsson, Sven</i> , f. d. riksdagsman, Fridhill,	» 33 » ,
» <i>Lorenzen, H. Chr.</i> , kamrer, Karpalund,	» 33 » ,
» <i>Olsson, Otto J.</i> , lantbrukare, Hammenhög,	» 33 » ;

vid kontoret i Linköping

herr <i>Träff, J. A.</i> , f. d. riksdagsman, Mjölby,	med 33 röster,
friherre <i>Hermelin, Gösta</i> , Ulvåsa,	» 33 » ,
herr <i>Hanzén, J.</i> , redaktör, Linköping,	» 33 » ,
» <i>Rydén, C.</i> , järnvägskontrollör, Linköping,	» 33 » ;

vid kontoret i Luleå

herr <i>Bäckström, Amandus</i> , kommissionär, Öjebyn,	med 33 röster,
» <i>Sandström, Robert</i> , handlande, Gammelstad,	» 33 » ,
» <i>Nycander, H.</i> , landstingsdirektör, Luleå,	» 33 » ,
» <i>Groth, Gustaf</i> , konsul, Luleå,	» 33 » ;

vid kontoret i Mariestad

herr <i>Wallin, Erik</i> , handelsföreståndare, Lidköping,	med 33 röster,
» <i>Andersson, Justus</i> , kommunalordförande, Karlsborg,	» 33 » ,
» <i>Johansson, K. E.</i> , landstingsman, Faleberg, Larv,	» 33 » ,
» <i>Kjelldorff, I. W.</i> , lantbrukare, Delebäck, Hova,	» 33 » ;

vid kontoret i Norrköping

herr <i>Eriksson, Karl</i> , f. d. riksdagsman, Lundby, Okna,	med 33 röster,
» <i>Lagerbäck, E. A.</i> , kassör, Norrköping,	» 33 » ,
» <i>Eriksson, Josef</i> , f. d. riksdagsman, Finspång,	» 33 » ,
» <i>Jonsson, Edvard</i> , inspektor, Fiskeby,	» 33 » ;

vid kontoret i Nyköping

herr <i>Lundbom, Erik</i> , f. d. riksdagsman, Stigtomta,	med 33 röster,
» <i>Carlsson, E. G.</i> , stadsstyrelseledamot, Katrineholm,	» 33 » ,
» <i>Juhlin, Ragnar</i> , lantbrukare, Ellesta, Vrena,	» 33 » ,
» <i>Granath, E. A.</i> , lantbrukare, Kälkesta, Jönåker,	» 33 » ;

vid kontoret i Sundsvall

herr <i>Gustafsson, Gid.</i> , redaktionssekreterare, Sundsvall,	med 33 röster,
» <i>Carlström, L. W.</i> , bageriföreståndare, Sundsvall,	» 33 » ,
» <i>Thor, C. G.</i> , förvaltare, Nedansjö,	» 33 » ,
» <i>Karlsson, Rob.</i> , f. d. riksdagsman, Gasabäck, Söråker,	» 33 » ;

vid kontoret i Umeå

herr <i>Lagerkvist, Emil</i> , f. d. riksdagsman, Umeå,	med 33 röster,
» <i>Johansson, K. A.</i> , lokomotivförare, Vännäs,	» 33 » ,
» <i>Karlsson, N.</i> , nämndeman, Tavelsjö,	» 33 » ,
» <i>Conradson, R.</i> , apotekare, Nordmaling,	» 33 » ;

vid kontoret i Uppsala

herr <i>Tapper, K.</i> , kassör, Uppsala,	med 33 röster,
» <i>Ekstrand, Åke</i> , e. o. hovrättsnotarie, Uppsala,	» 33 » ,
» <i>Norén, K.</i> , vattenrättsnämndeman, Häggeby,	» 33 » ,
» <i>Wahlstedt, Uno</i> , bagare, Uppsala,	» 33 » ;

vid kontoret i Visby

friherre <i>Kruuse af Verchou, H.</i> , major, Tingstäde,	med 33 röster,
herr <i>Kahlström, K.</i> , f. d. riksdagsman, L:a Atlings, Atlingbo,	» 33 » ,
» <i>Karlström, Hugo</i> , f. d. riksdagsman, Mörby, Västkinde,	» 33 » ,
» <i>Engström, Herman</i> , landstingsman, Slite,	» 33 » ;

vid kontoret i Vänersborg

herr <i>Lindkvist, G. E.</i> , rådman, Åmål,	med 33 röster,
» <i>Sjölin, Bengt</i> , ingenjör, Trollhättan	» 33 » ,
» <i>Andersson, Folke</i> , trafikassistent, Uddevalla,	» 33 » ,
» <i>Browall, Paul</i> , lantbrukare, Pjukarp, Älmestad,	» 33 » ;

vid kontoret i Västerås

herr <i>Johansson, K.</i> , lantbrukare, Vretberga, Medåker,	med 33 röster,
» <i>Landstätt, R.</i> , kamrer, Västerås,	» 33 » ,
» <i>Andersson, Fr. O.</i> , fjärdingsman, Hallstahammar,	» 33 » ,
» <i>Sandell, Arvid</i> , häradsdomare, Näs, Tillberga,	» 33 » ;

vid kontoret i Växjö

herr <i>Ljungkvist, J. M.</i> , garvare, Växjö,	med 33 röster,
» <i>Johansson, G. W.</i> , hemmansägare, Östad, Täckaregård, Vä-	» 33 » ,
» <i>kelsång,</i>	» 33 » ,
» <i>Hultin, Gustaf</i> , lokomotivföreståndare, Älmhult,	» 33 » ,
» <i>Bondeson, N. A.</i> , f. d. riksdagsman, Strömsnäs bruk,	» 33 » ;

vid kontoret i Örebro

herr <i>Vindahl, A.</i> , f. d. riksdagsman, Örebro,	med 33 röster,
» <i>Åqvist, Torsten</i> , direktör, Örebro,	» 33 » ,
» <i>Molin, C. A.</i> , f. d. riksdagsman, Aspa,	» 33 » ,
» <i>Fromell, A. R.</i> , kontorschef, Örebro,	» 33 » ;

vid kontoret i Östersund

herr <i>Olsson, Per</i> , mejeridisponent, Östersund,	med 33 röster,
» <i>Olsson, O. P.</i> , affärschef, Östersund,	» 33 » ,
» <i>Pålsson, Olof</i> , hemmansägare, Söre, Lit,	» 33 » ,
» <i>Henriksson, Henrik</i> , d. y., disponent, Offne, Trångsviken,	» 33 » ;

suppleanter:*vid kontoret i Göteborg*

herr <i>Eneroth, Ture</i> , arrendator, Högen, Jonsered,	med 31 röster,
» <i>Carlbring, Einar</i> , disponent, Göteborg,	» 31 » ,
» <i>Fagerberg, J. A.</i> , spårvägsdirektör, Göteborg,	» 31 » ,
» <i>Andersson, Emil</i> , lantbrukare, Järnbrott,	» 31 » ;

vid kontoret i Malmö

herr <i>Martensson, Per</i> , lantbrukare, Pärup, Ö. Sallerup,	med 31 röster,
» <i>Hermansson, J. W.</i> , lagerbokhållare, Malmö,	» 31 » ,
» <i>Weibull, Alexander</i> , lantbrukare, Sofieholm, Kulladal,	» 31 » ,
» <i>Thomasson, G.</i> , lantbrukare, Hejdeholm, Hurva,	» 31 » ;

vid kontoret i Falun

herr <i>Maritz, Per</i> , kommunalordförande, Leksand,	med 31 röster,
» <i>Eriksson, Ollas E.</i> , f. d. riksdagsman, Fors station,	» 31 » ,
» <i>Ohlsén, Olof</i> , handlande, Orsa,	» 31 » ,
» <i>Minör, P. A.</i> , landstingsman, Falun,	» 31 » ;

vid kontoret i Gävle

herr <i>Berg, Fredrik</i> , direktör, Gävle,	med 33 röster,
» <i>Norell, J. A.</i> , fabrikör, Söderhamn,	» 31 » ,
» <i>Hellström, H.</i> , kapten, Gävle,	» 31 » ,
» <i>Carlsson, Pontus</i> , målaremästare, Gävle,	» 31 » ;

vid kontoret i Halmstad

herr <i>Persson, P.</i> , f. d. riksdagsman, Tofta,	med 31 röster,
» <i>Nilsson, C. L.</i> , landstingsman, Olofsbo, Falkenberg,	» 31 » ,
» <i>Andersson, Janne</i> , byggmästare, Falkenberg,	» 31 » ;
» <i>Lindblad, H. F.</i> , folkskollärare, Sibbarp,	» 31 » ;

vid kontoret i Härnösand

herr <i>Lidström, P.</i> , f. d. riksdagsman, Häxmon, Ådalsliden,	med 31 röster,
» <i>Carlsson, E.</i> , economichef, Sollefteå,	» 31 » ,
» <i>Lindeborg, J.</i> , kamrer, Härnösand,	» 31 » ;
» <i>Bowin, A.</i> , handlande, Sollefteå,	» 31 » ;

vid kontoret i Jönköping

herr <i>Karlsson, Anton</i> , järnarbetare, Jönköping,	med 31 röster,
» <i>Gelotte, B. E.</i> , f. d. riksdagsman, Tranås,	» 31 » ,
» <i>Svensson, Johan</i> , nämndeman, Fällinge, Smålandsstenar,	» 31 » ,
» <i>Holstensson, Allan</i> , lantbrukare, Alfversjö, Eksjö,	» 31 » ;

vid kontoret i Kalmar

herr <i>Ander, E.</i> , lasarettssyssloman, Kalmar,	med 31 röster,
» <i>Jonsson, John W.</i> , landstingsman, Nybro,	» 31 » ,
» <i>Johnsson, G. L.</i> , f. d. riksdagsman, Kalmar,	» 31 » ,
» <i>Wiwell, Emil</i> , sekreterare, Kalmar,	» 31 » ;

vid kontoret i Karlskrona

herr <i>Thorssell, Karl</i> , kamrerare, Ronneby,	med 31 röster,
» <i>Dahl, Aug.</i> , häradshövding, Svängsta,	» 31 » ,
» <i>Klemedtson, Nils</i> , lantbrukare, Merserum,	» 31 » ;
» <i>Andersson, Anton</i> , kakelarbetare, Karlskrona,	» 31 » ;

vid kontoret i Karlstad

herr <i>Ferm, E. D.</i> , lantbrukare, Skåre,	med 31 röster,
» <i>Lennartsson, C. E. L.</i> , godsägare, Rotnäs, Ulfby,	» 31 » ,
» <i>Flognfält, G.</i> , f. d. riksdagsman, Flogned,	» 31 » ;
» <i>Löfberg, Anders</i> , grosshandlare, Karlstad,	» 31 » ;

vid kontoret i Kristianstad

herr <i>Jeppsson, Emil</i> , landstingsman, Haraberga, Broby,	med 31 röster,
» <i>Olsson, Henrik</i> , landstingsman, Spjutstorp,	» 31 » ,
» <i>Sköld, H.</i> , folkskollärare, Kristianstad,	» 31 » ;
» <i>Berglund, Allan</i> , landstingskamrer, Kristianstad,	» 31 » ;

vid kontoret i Linköping

herr <i>Danckwardt-Lillieström, Gösta</i> , kassör, Linköping,	med 31 röster,
» <i>Hallendorff, Joh.</i> , f. d. landstingsman, Gerstorp, Linköping,	» 31 » ,
» <i>Johnsson, Robert</i> , överassistent, Linköping,	» 31 » ;
» <i>Sköld, Carl</i> , redaktör, Linköping,	» 31 » ;

vid kontoret i Luleå

herr <i>Johansson, G.</i> , stationsinspektör, Boden,	med 31 röster,
» <i>Lantz, E. P.</i> , landstingsman, Luleå,	» 31 » ,
» <i>Widlund, O.</i> , tapetsare, Luleå,	» 31 » ;
» <i>Wallin, Levi</i> , handlande, Boden,	» 31 » ;

vid kontoret i Mariestad

herr <i>Jacobsson, Mårten</i> , kontorist, Falköping,	med 31 röster,
» <i>Sundén, Carl</i> , lantbrukare, Hova,	» 31 » ,
» <i>Fredberg, G. M.</i> , fabrikör, Finnerödja,	» 31 » ,
» <i>Björk, Gotthard</i> , redaktör, Mariestad,	» 31 » ;

vid kontoret i Norrköping

herr <i>Ljungberg, A. J.</i> , förste lärare, Norrköping,	med 31 röster,
» <i>Frost, G. F.</i> , f. d. riksdagsman, Norrköping,	» 31 » ,
» <i>Cederstrand, Th.</i> , handlande, Norrköping,	» 31 » ,
» <i>Johansson, Fredrik</i> , hemmansägare, Vevlöf, Östra Husby,	» 31 » ;

vid kontoret i Nyköping

herr <i>Boman, Axel</i> , lantbrukare, Tystberga,	med 31 röster,
» <i>Hedin, Karl</i> , ingenjör, Kärrobo, Nyköping,	» 31 » ,
» <i>Larsson, Arvid</i> , murare, Katrineholm,	» 31 » ,
» <i>Berger, C. O.</i> , folkskollärare, Stigtomta	» 31 » ;

vid kontoret i Sundsvall

herr <i>Hedqvist, P. L.</i> , landstingsman, Fagervik,	med 31 röster,
» <i>Kahlin, E.</i> , fanjunkare, Sundsvall,	» 31 » ,
» <i>Ågren, Hugo</i> , förste bokförare, Kubikenborg,	» 31 » ,
» <i>Nilsson, B.</i> , lantbrukare, Skedvik, Attmar,	» 31 » ;

vid kontoret i Umeå

herr <i>Eriksson, E.</i> , f. d. riksdagsman, Böle,	med 31 röster,
» <i>Jonsson, P. L.</i> , hemmansägare, Sävar,	» 31 » ,
» <i>Jacobsson, U. R.</i> , landstingsman, Vilhelmina,	» 31 » ,
» <i>Grahnen, Alfr. A:son</i> , hemmansägare, Granö,	» 31 » ;

vid kontoret i Uppsala

herr <i>Elmroth, A. E.</i> , fjärdingsman, Tierp,	med 31 röster,
» <i>Eriksson, C. J.</i> , landstingsman, Rosenhill, Almunge,	» 31 » ,
» <i>Bengtsson, E.</i> , lantbrukare, Gunnarsbo, Lövsta bruk,	» 31 » ,
» <i>Thorsson, Ernst</i> , lantbrukare, Österberga, Rasbo,	» 31 » ;

vid kontoret i Visby

herr <i>Olofson, A. G.</i> , agronom, Visby,	med 31 röster,
» <i>Ahlsten, Johan</i> , landstingsman, Hemse,	» 31 » ,
» <i>Erlandsson, Th.</i> , f. d. folkskollärare, Fårösund,	» 31 » ,
» <i>Lingström, Aug.</i> , f. d. riksdagsman, Klintehamn,	» 31 » ;

vid kontoret i Vänersborg

herr <i>Kjerulf, E. A.</i> , godsägare, Vänersborg,	med 31 röster,
» <i>Lundgren, Anton</i> , poliskonstapel, Vänersborg,	» 31 » ,
» <i>Andrén, Anders</i> , handlande, Brälanda,	» 31 » ,
» <i>Samuelsson, Knut</i> , banmästare, Bohus,	» 31 » ;

vid kontoret i Västerås

herr <i>Pehrsson, Pehr</i> , direktör, Sala,	med 31 röster,
» <i>Sjöfält, Karl</i> , sekreterare, Västerås,	» 31 » ,
» <i>Anderson, Iwar</i> , kontorsbiträde, Arboga,	» 31 » ,
» <i>Fröier, Isidor</i> , folkskollärare, Västerås,	» 31 » ;

vid kontoret i Växjö

herr <i>Johansson, Karl</i> , nämndeman, Öja,	med 31 röster,
» <i>Mattsson, V.</i> , lantbrukare, Eneyda,	» 31 » ,
» <i>Sandstedt, Ernst</i> , nämndeman, Björkebråten, Ryd,	» 31 » ,
» <i>Gustafsson, Amandus</i> , järnarbetare, Växjö,	» 31 » ;

vid kontoret i Örebro

herr <i>Lindal, Gust.</i> , överbanmästare, Örebro,	med 31 röster,
» <i>Pettersson, Ivar</i> , f. d. riksdagsman, Rosta,	» 31 » ,
» <i>Jansson, G. L.</i> , nämndeman, Grythytted, Örebro,	» 31 » ,
» <i>Linder, Hjalmar</i> , grosshandlare, Örebro,	» 31 » ;

vid kontoret i Östersund

herr <i>Holm, Sigurd</i> , typograf, Östersund,	med 31 röster,
» <i>Lögberg, J.</i> , hemmansägare, Genvalla,	» 31 » ,
» <i>Larsson, Ante</i> , hemmansägare, Kläppe, Östersund,	» 31 » ,
» <i>Annér, Wilhelm</i> , redaktör, Östersund,	» 31 » ;

sedan ordningen mellan dem av suppleanterna, som erhållit lika antal röster, blivit genom lottning bestämd.

Joh. Nilsson.
Edv. Björnsson.

Ola Jeppsson.
Julius Hedvall.

Protokollet lades till handlingarna; och beslöt kammaren, att underrättelse om de försiggångna valen skulle genom utdrag av kammarens protokoll meddelas bankoutskottet med anmodan till utskottet att lämna såväl fullmäktige i riksbanken som vederbörande avdelningskontor och de valda meddelande om valens utgång.

§ 14.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Olsson* i Kullenbergstorp:

nr 400, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 70 innefattade förslag till lag angående ändrig i 3 § lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske; och nr 401, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 70 innefattade förslag till lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 22 juni 1928 om ersättning till strandägare för mistad fiskerätt; samt

herr *Herous m. fl.*, nr 402, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 82, angående åtgärder för den inhemska sockerbetsodlingens uppehållande.

Dessa motioner bordlades.

§ 15.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets

memorial, nr 9, angående förstärkning av antalet suppleanter i utskottet; och utlåtande, nr 10, i anledning av väckt motion om egen representation i riksdagen för lappbefolkningen;

statsutskottets utlåtande, nr 30, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag till väg- och vattenbyggnadsväsendet jämte i ämnet väckta motioner;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 9, i anledning av väckta motioner om avskaffande eller förenkling av värnpliktsmönstringen;

nr 10, i anledning av väckt motion angående ändring av bestämmelserna rörande val av gode män vid lantmåteriförrättningar samt av ledamöter i ägodelningsrätt;

nr 11, i anledning av väckt motion om ytterligare anstånd med fullständigt ordnande av de i 31 § lagen om fattigvården omförmälda anstalterna; och

nr 12, i anledning av väckt motion angående lagstiftning om arbetslöshetsförsäkring;

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 9, i anledning av väckt motion angående bildande av jaktallmänningar;

nr 10, i anledning av väckta motioner om ändringar i gällande lagstiftning angående allmänna vägar;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av visst område av övningsplatsen Skedalshed;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av en kronan tillhörig lägenhet i Benestads socken av Kristianstads län;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett kronan tillhörigt område i Ornunga socken av Älsvborgs län;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronans andel av det till Hedens by i Överluleå socken hörande s. k. Färjstallstorpet; och

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett kronan tillhörigt område i Bondkyrko socken av Uppsala län;

andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckt motion, II: 363, angående viss ändring i gällande föreskrifter om tjänstebostad för lärarpersonalen vid folk- och småskolor;

nr 2, i anledning av väckt motion, II: 371, angående förbilligande av kostnaderna för skolmateriel; och

nr 3, i anledning av väckt motion, II: 369, angående rikets indelning i skol-distrikt efter andra grunder än de nu tillämpade; samt

andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckt motion om militärmanskaps rätt till organisation;

nr 2, i anledning av väckt motion angående militärmanskaps frikallande från tjänstgöring den första maj;

nr 3, i anledning av väckt motion angående avskaffande av gällande bestämmelser om skyldighet för militärmanskap att giva överordnad hederstecken (hälsning, honnör); och

nr 4, i anledning av väckt motion angående förbud mot kommendering av militärmanskap till deltagande i kyrkoparader m. m.

§ 16.

Justerades protokollsutdrag.

§ 17.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Schött</i>	under 8 dagar fr. o. m. den 24 febr.,
» <i>Andersson</i> i Falkenberg	» 5 » » » 24 »

Andra kammarens protokoll 1930. Nr 12.

herr <i>Ryberg</i>	under 4 dagar fr. o. m. den 25 febr.,
» <i>Lundgren</i>	» 8 » » » 25 »
» <i>Bäcklund</i>	» 3 » » » 23 »
» <i>Ros</i>	» 5 » » » 25 »
» <i>Karlsson i Munkedal</i>	» 8 » » » 24 »
» <i>Magnusson i Kalmar</i>	» 5 » » » 25 »
» <i>Rosander</i>	» 6 » » » 24 »
» <i>Månsson i Erlandsro</i>	» 2 » » » 24 »
» <i>Hedlund i Häste</i>	» 6 » » » 23 »
» <i>Grapenson</i>	» 2 » » » 24 »
» <i>Wallerius</i>	» 4 » » » 24 »
» <i>Norsell</i>	» 5 » » » 25 »
» <i>Osberg</i>	» 6 » » » 26 »
» <i>Sjögren</i>	» 2 » » » 24 »
» <i>Nilsson i Örebro</i>	» 3 » » » 23 » och
» <i>Andersson i Grimbo</i>	» 5 » » » 25 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1.27 e. m.

In fidem:
Per Cronvall.